

De Moeial

Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel in samenwerking met BSG, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur

Vier jaar na de storm

Jaja beste en ook wel hooggeëerde lezers (m/v) van het favoriete VUB - bladje ... De Moeial! We horen jullie al hardop denken: waar zijn die gestoorde, paranoïde profiteurs van De Moeial nu weer in hemelsnaam mee bezig? Eerst vervuilen ze heel de campus met samengevouwen A4 - blaadjes waar vanalles instaat, en waarom? geen mens weet het! en net als je denkt dat het niet erger meer kan worden, brengen ze nog een Moeial uit ook! Een special! op samengevouwen A2 - bladen begot! Met een centraal 'thema', laat me niet lachen! 9/11 dan nog! hahaha! Na meer dan 4 jaar heeft toch iedereen daar zijn buik van vol!

Waar zit nu eigenlijk het probleem? Is er dan een probleem? Er sterven overal mensen, er is oorlog; maar er is toch niets veranderd? Toch? In deze editie van De Moeial belichten we verschillende perspectieven op de wereld na 11 september 2001. Wat is PNAC, waar zijn de Verenigde Staten in godsnaam mee bezig? (p. 6) Wat met het apartheidsbeleid van Israël? (p. 5) Wat is een Terrorist? (p. 11) De Angst? (p. 9, p.12) Wat met al die camera's, elektronische paspoorten, gsm's en andere controle-apparaten? (p. 2) Is amerika echt zo groot dat we er zo bang voor moetenn zijn? (p. 3) Wat met het culturele leven in de VS na 9/11? (p. 4, p. 14). Hoe zit dat nu met die Poolse doodstraf? Blijft XLair de ether terorriseren?(p.13) Hoe denken onze lezers eigenlijk over die hele toestand?(p.15) Op deze en nog meer prangende vragen kan u eventueel een antwoord verwachten in deze Moeial. Denk toch vooral kritisch na, beste mensen. En zeg binnen zoveel jaar niet: "Wir haben es nicht gewusst!" Maar lees De Moeial en weest gerust!

De Redactie

INHOUD

- P. 2 Draagt een bivakmuts!**
- P. 3 Mythe van het Imperium**
- P. 4 Dichten na de storm**
- P. 5 Apartheid na 9/11**
- P. 6 Leo Strauss & PNAC**
- P. 8 VUB vrijt KUB op**
- P. 9 Psychologie van de angst**
- P. 10 Ideologiekritiek**
- P. 11 Dit is geen terrorist**
- P. 12 In the land of the free**
- P. 13 De Poolse doodstraf**
- P. 14 In de schaduw van geen torens**
- P. 15 De lezersbrievenrubriek**

DRAAI'S OM? P. 16

9/11

special

Edito!

Hetgeen u hier tussen de vingers gekneld heeft, beste lezer, is de eerste Moeial van dit academiejaar. De laatste echte moeial dateert alweer van mei 2005, maar dat hebt u waarschijnlijk nu pas ontdekt. Afgezien van de trashgazel hebben we u de laatste weken met rustgelaten maar dat nemen we jullie absoluut niet kwalijk. We verstaan dat jullie de laatste tijd niet in staat waren om gelijk welk literair werk te lezen en we weten hoe dat komt. De hersencellen van de gemiddelde student hebben het deze zomer hard te verduren gekregen. Een ongehoorde hoeveelheid geurig riekende sangrias aan de Spaanse costa's en slapeloze nachties in met modderondergelopen festival tentjes maken het leven van je hersencellen er niet gemakkelijker op.

Maar u bent niet alleen. De laatste tijd hebben we het gevoel dat ze op de VUB ook niet meer kunnen lezen. Dit jaar kon je je enkel elektronisch inschrijven aan je geliefde universiteit. Je verwacht dan toch dat dit sneller zou gaan dan met pen en papier maar niets is minderwaar! 3/4 van de studenten hebben de voorbij week pas hun definitief inschrijvings formulier in de bus gekregen en dat zorgt natuurlijk voor een heleboel praktische en andere problemen. Zo is het een feit dat een heleboel studenten hopeloos stonden aan te schuiven aan het loket van de MIVB om vervolgens te vernemen dat je je MIVB abonnement slechts kan krijgen op vertoon van een geldig inschrijvings bewijs. Ik kan je verzekeren dat een scheldtirade waar je de schuld op de VUB afschuift echt niet helpt om zo'n abonnement überhaupt te verkrijgen. Ook studenten die normaal gezien rekenen op de tussenkomst van een beurs om hun studies te financieren konden hun aanvraag niet op tijd binnenleveren. Indien ze in aanmerking komen voor een beurs zullen ze die zeker wel krijgen, maar in tussentijd moeten ze wel de inschrijvingskosten zelf ophoesten. Ook konden we wachten op de formulieren nodig voor de kinderbijslag, die samen aan het inschrijvingsformulier vastzitten. We zijn er van overtuigd dat deze gang van zaken menig ouder in tijdsnood zal brengen wat betreft de fiscus. Ook de op de NMBS abonnementen was het wachten. Kortom als de VUB deze elektronische inschrijving als een verbetering ziet, dan houden we ons hart vast voor al wat nog komen moet.

Deze Kafkaïaanse toestanden zagen we natuurlijk aankomen, het is niet de eerste keer dat de elektronische snelweg de student benadeelt. Menig geengageerde student herrinert zich wellicht de "elektronische" verkiezingen voor studentenaafgevaardigden van het afgelopen jaar. Ook hier werd ons beloofd dat er tijdsdwinst zou worden geboekt als we voortaan elektronisch zouden stemmen maar het uiteindelijk resultaat was dat we twee keer moesten stemmen. Spijtig, want onder het mom van deze elektronische ideologie worden de rechten van de student met de voeten getreden. Bij de moeial weten we wel beter en dat is nog altijd de reden waarom we dit ding drukken en niet elektronisch verspreiden. Ik weet niet hoe het met jullie zit, beste lezers, maar ik heb bij deze mijn hele studieplan alvast afgeblazen. Ja deze schrijnende gang van zaken heeft mij zodanig op de rand van financiële wanhoop gedreven dat ik me genoodzaakt zag mijn grootmoeder te beroven. Ze sribbelde wat tegen dus heb ik haar moeten wurgen, doch dat doet hier niet ter zake. Net zo min als het feit dat mijn huis is ingestort, mijn maag geperforeerd en dat mijn kat onlangs een abortus heeft ondergaan.

Wat echter wel ter zake doet, dat bent u! Beste student. Ja, u beseft het wellicht niet maar er staan u wel degelijk nog harde tijden te wachten. Niet alleen ziet het er naar uit dat u, als u niet binnen de vijf jaar uw academische carrière zal hebben beëindigd, u zich genoodzaakt zal gaan zien om er enkele bloeiende criminele activiteiten op na te houden om uw inschrijvingsgeld nog te kunnen betalen; wanneer u dan eindelijk de weg naar de arbeidsmarkt zal gevonden hebben is het sociale vangnet dat nu nog zo vanzelfsprekend lijkt waarschijnlijk grotendeels verdwenen, om over uw pensioen nog maar te zwijgen. Het is duidelijk wie het hier tegenwoordig voor het zeggen heeft; en de heersers ontpoppen zich meer en meer tot een gezellig-sympathieke elite.

Kwestie van enige tijdelijke verlossing uit deze wrede wereld van uitbuiting en onderdrukking bieden wij u hier enige lichte ontspanningsliteratuur aan die u doorheen die zwarte tijden moet slepen. Doe nu uw ogen open en word wakker!

De Redactie

Verzet U!

Draagt een Bivakmuts!

Ik had het hieronder al over de "gewone burger"(m/v), laat ons hem/haar nu even van dichterbij bekijken in de figuur van Kim, een brave VUB-student(e), en hoe Kim perfect door de overheid gevolgd kan worden. Kim heeft altijd een mobiele telefoon op zak die ook bijna altijd aan staat. Verder heeft Kim van papa en mama net een gloednieuwe auto gekregen, voorzien van GPS. Vanavond zal Kim zich achter de computer zetten en enkele uren downloaden, mails sturen, chatten op MSN en misschien nog wat aan de nieuwe homepage sleutelen. Hoewel niet te lang, want morgen moet er vroeg opgestaan worden:

beveiligingsmaatschappijen en ander gespuis zich ontpopt hebben tot dolle waakhonden. Onder het mom van allerhande belachelijke excuses zoals recentelijk de oorlog(sic) tegen terrorisme of tegen (waarom in godsnaam?) drugs, slaagt de zelfverklaarde elite er keer op keer in, de gewone burger zand in de toch al bijna dichtvallende oogjes te strooien. Het recht op vrije keuze werd ons vanaf onze geboorte binnen deze maatschappij ontzegd. Wie beslist om in dit systeem verder te leven (hebben we dan een alternatief?), kan automatisch zijn rechten om als anoniem individu zijn/haar leven te leiden,

kleine man/vrouw moet zijn/haar positie in de maatschappij kennen en mag niet buiten die kleinburgerlijke premissen treden. Men moet zich, ondanks alles, uniek kunnen voelen en bovenal moet men in de waan blijven verkeren dat men zowel op sociaal, als economisch, medisch, psychologisch en fysiek vlak "veilig" is. De consumptiestaat wil dat wij blijven consumeren. Wij zijn geen mensen meer, maar radertjes in een monsterlijk vicieuze machine. En om zeker te maken dat die radertjes wel goed blijven meedraaien, veroorlooft de staat zich de Totalüberwachung. Te allen tijde wordt over jouw

eerst naar het districtshuis voor een gedigitaliseerde identiteitskaart (what's in a name? Hebben enkel eigenaars van een vodge papier/stukje plastic het recht zich Mens te noemen?), en dan richting stadscentrum, met behulp van aanwijzingen via satelliet, alwaar op elke straathoek camera's geïnstalleerd zijn die non-stop iedereen die voorbijkomt gretig registreren en doorsturen (god mag weten waarheen). Nog even langs de apotheek, waar op de SIS-kaart nauwkeurig opgeslagen wordt wat voor soort en hoeveel medicijnen Kim slikt. Tot slot betaalt Kim de overige inkopen van die dag met een gepersonaliseerde creditcard, nauwkeurig gadegeslagen door anti-diefstalcamera's. Dan daalt Kim af in de ondergrondse garage, waar de auto en zijn eigenaar, jawel, wederom begluurd worden door tientallen minuscule 'cams'. Aan de hand van beelden van frequent opgestelde verkeerscamera's kunnen we ook vaststellen waar de reis verder heengaat. Dit alles speciaal voor Kim's VEILIGHEID. Op de campus van Etterbeek parkeert Kim de auto heel voorzichtig in de omgeving van het KK, waar net twee fijne heren van de 'security' patrouilleren. Dit olijke duo draaide er vorig semester zijn hand niet voor om, een notoir vechtersbaas en lid van de rechts-extremistische partij binnen te loodsen in Aula Q voor een politiek debat. Ach, het tolereren van extreem rechts in een der laatste links-vrijzinnige bastions zal ook wel in de lijn van de 'nieuwe huisstijl' van de VUB liggen. Tenebrae vincere scientiam als het ware. Ik ben bang, o Broeders en Zusters. Banger dan ik ooit geweest ben. Banger dan die keer dat het vlaams blok dertig procent haalde in mijn geboortestad, banger dan die zonnige dag waarop ik met een aanzienlijke hoeveelheid dwelmkruid de Poolse grens overstak. In mij ontwaakte de afgelopen jaren een onbestemd gevoel van paranoia. Het is afgrijselijk te zien hoeveel regeringen, ordediensten,

particuliere vergeten. Het is schrikwekkend te weten dat, als een of andere obscure 'hooggeplaatste' persoon het in zijn bolle kop haalt jou te traceren of te volgen, dat-ie daartoe perfect in staat is. Ik zeg niet dat het met jou zal gebeuren, maar enkel het feit dat die mogelijkheid bestaat, is onthutsend. Angstaanjagend. Kijk maar hoe dit systeem zich sinds jaar en dag baseert op het dualisme van goed en kwaad, goede burger en vieze marginaal, rijk en arm, mooi en lelijk, slim en dom! Ik ontken niet dat men enige structuur nodig heeft om samen te kunnen leven of zelfs nog maar op een zgn. normale manier te kunnen nadenken of converseren, maar dat wil toch niet zeggen dat we alles meteen zo in de nauwste hokjes moeten beginnen propfen? Vrouwen zijn zus, mannen zijn zo, en als je maar een beetje afwijkt van de middenmaat in kleding, gedrag, ideeën, consumptiepatronen, ... dan ben jij niet alleen dubieus, dan stink je ook nog. En dan heeft men het recht je uit te lachen, je niet serieus te nemen, of zelfs jou(w rechten) met de voeten te treden. Dit systeem is ronduit intolerant. Voor menig lezer is dit misschien een krasse uitspraak, "want in ontwikkelingslanden hebben ze het veel slechter en heerst er toch ook geen democratie", maar mensen zijn nu eenmaal overal even anti-sociaal: hier gebeuren de dingen op dit moment alleen subtieler. Beetje bij beetje wordt de controle, in naam van die zogenoemde goede waarden, opgevoerd. En daarmee wordt ook beetje bij beetje onze individuele vrijheid weggenomen. Want hoe groter en gecompliceerder een samenleving, hoe meer wetten, hoe meer "veiligheidsmaatregelen", hoe meer mensen die steeds meer water in hun wijn moeten doen. En op een dag merk je dan dat je wijn niet meer afsmaakt, en dat die mooie dieprode kleur vervangen is door fletse transparantie. En waarom Broeders en Zusters? Omdat de laffe en gemakzuchtige overheden der westerse landen sinds lang gezwicht zijn onder de druk van de imperialistische en nietsontziende economie. De

schouder meegekeken. Denk aan satellieten die zo gesofistikeerd zijn, dat ze moeiteloos foto's kunnen maken van de krantenkoppen die jij, nietsvermoedend en koffie slurpend, op een terrasje zit te overlopen. Denk aan telefoongesprekken die sinds 9/11 zonder enige vorm van verantwoording of toestemming afgeluisterd mogen worden. Beef en sidder bij het denken aan het bewakingscamera-systeem in Reykjavik: op elke hoek een à twee camera's die alles 24/7 in het oog houden. Niet alleen de politie kan op deze manier de brave burgers controleren: een speciale tv-zender zendt onafgebroken een selectie van deze live beelden uit. De mensen hoeven de straat zelfs niet meer op om te weten wat er in hun stad omgaat. De kans dat er zich in die stad een zeer ongezonde vorm van sociale controle aan het ontwikkelen is, is niet denkbeeldig. Flauwekul, aldus de IJslandse politief, dit systeem, nota bene met behulp van de Amerikaanse regering ontwikkeld, is onfeilbaar, het beste en nieuwste op het gebied van civiele bescherming en de onvermijdelijke en noodzakelijke toekomst voor alle ontwikkelde landen ter wereld.

Daarom ben ik bang, medestudenten van me. Ik wil op een aangename, anonieme manier in deze maatschappij leven. Ik wil onopgemerkt mijn gang gaan. Ik schaad niets of niemand, ik wil dus zoveel mogelijk gerust gelaten worden door de ordediensten en particuliere beveiligingsmilities. Als zij zich het recht toe-eigenen, overal camera's te installeren, en zich te mengen in zaken die niet de hunne zijn, dan eigen ik mij het recht toe te allen tijde onherkenbaar de straat op te gaan. Laat ons het beetje vrijheid dat ons nog rest verdedigen! Broeders en Zusters, verzet U! Lang Leve de Bivakmuts!

Met dank aan M. & G.

[Metoikos]

De Mythe van het Imperium

De zweeps slag van de macro-economie

Na de aanslagen van 11 september heeft de wereld kunnen vaststellen hoe gevaarlijk onverantwoord Amerika uit de hoek kan komen. Sindsdien zijn we nooit meer van onze verbijstering kunnen bekomen. Amerika beging de ene flater na de andere. Vooral haar agressiviteit is duidelijker dan ooit aan het licht gekomen. Andersglobalisten zijn meteen op het probleem gesprongen en vandaag worden vele meningen door hun interpretatie van de gebeurtenissen bepaald. Daarin staan olie, macht en eigenbelang centraal. We horen zelfs geluiden van een dreigende wereldoorlog. Ook in de media vernemen we de laatste jaren niets dan rampscenari's die ons een grote vrees voor Amerika zouden moeten inboezemen.

Iedereen is het erover eens: Amerika is almachtig en daarom gevaarlijk. In 2002 verscheen het boek 'Après l'empire. Essai sur la décomposition du système Américain'. Daarin stelt de Franse politicoloog Emmanuel Todd precies deze almacht in vraag. Door een studie van demografische, economische, militaire en ideologische factoren, komt hij tot de slotsom dat we het gedrag van de V.S. radicaal anders moeten interpreteren. Dit gedrag wordt pas begrijpelijk, zegt hij, wanneer we het bekijken vanuit Amerika's eigen zwakte ten opzichte van de wereld. Hij gaat zelfs nog een stap verder: het Amerikaanse systeem is in verval.

We beginnen ons verhaal in de eerste helft van de twintigste eeuw. Toen was Amerika objectief gezien het machtigste land ter wereld. Zijn bruto nationaal product bedroeg in 1945 meer dan de helft van het mondiale en zijn leger was technologisch het meest geavanceerde ter wereld. Op het moment dat Europa zijn oorlogen doormaakte, had Amerika geen enkele reden om zich daarmee te bemoeien. Het had immers niemand nodig. Pas met de Japanse aanvallen op Pearl Harbor en de Duitse oorlogsverklaring aan zijn adres, kon Amerika niet anders meer dan zich met het probleem in te laten. Het maakte tevens van de gelegenheid gebruik om in Europa zijn hegemonie te installeren. Naast een reddingsactie was het dus eveneens een investering. Duitsland en Japan werden protectoraten van de V.S. Van daaruit bouwde het een imperium uit door de markten open te breken en zich militair vaste posities te verwerven. Aangezien Europa aan een economische heropbouw toe was, gebeurde dit zonder al te veel weerstand. In de jaren 1950-1990 kon Amerika zijn overwicht opbouwen over gans het niet-communistische gedeelte van de wereld.

Op het einde van het derde hoofdstuk in 'Après l'empire' lezen we dan de volgende voorspelling: dat er tegen het jaar 2050 geen Amerikaans imperium meer zal bestaan. Hoe komt hij daarbij? Zitten de klauwen van Amerika niet dieper in ons geworteld dan ooit tevoren? Zijn antwoord daarop is negatief. De oorzaak van het verval, zegt hij, is dat Amerika's militaire en economische dwangmiddelen, die uiteindelijk het voorzien in haar levensstandaard tot doel hebben, bezig zijn ontoereikend te worden. Bovendien verliest de Amerikaanse cultuur aan gezag, omdat zij haar ideologie van universele gelijkheid heeft opgegeven. Vanaf nu zijn er weer samenlevingen die van nature slecht zijn. En zij behandelt deze samenlevingen dienovereenkomstig.

De economische afhankelijkheid

Toen Amerika na de oorlog haar markten open stelde voor concurrentie, was dat onderdeel van een ruimer plan: de politieke integratie van de nieuwe onderdanen. Aanvankelijk scheen Amerika, gezien haar economische superioriteit, hiermee geen enkel risico te nemen, maar op de lange termijn ontstond er een economische afhankelijkheid ten opzichte van de wereld. In het begin van de jaren zeventig vertoonde het land voor het eerst een tekort op zijn handelsbalans. Dit tekort is tussen 1990 en 2000 van 100 naar 450 miljard dollar gestegen. Om zijn buitenlandse schulden te kunnen blijven betalen, heeft Amerika dus een enorme toestroom aan buitenlands kapitaal nodig. Tegelijkertijd is de industriële productie in Amerika fors gedaald. De export van medische producten en software is aanzienlijk, maar valt te verwaarlozen als we de inkomsten daarvan vergelijken met die van de financiële sector, waarop Amerika feitelijk teert. Op het vlak van materiële goederen is het land niet meer in staat zichzelf te voorzien. Het is zelfs zo dat de

V.S. de rol van een zwart gat is gaan vervullen in de wereldeconomie: het land is een improductief consumentenhol geworden. Alle goederen vloeien naar Amerika. Voor de welvaart in de wereld is dit een geweldige rolverdeling, want nu kan iedereen zijn producten kwijt. Maar op de lange termijn zal dit systeem ineensinken, omdat er geen enkel evenwicht tot stand komt tussen import en export. De wereld produceert steeds meer, zodat Amerika kan consumeren.

Alles hangt af van het volgende. Waar komt die toestroom van kapitaal vandaan die Amerika zo hard nodig heeft? Want wat hier op het spel

staat, is de Amerikaanse levensstandaard. Die geldstroom is geen verspreid afgedwongen belasting aan de wereld, noch zijn het de inkomsten van wapenexport, het berust daarentegen op vrijwillige beleggingen en investeringen uit het buitenland (88 miljard dollar in 1990 en 865 miljard in 2001). Dat wil zeggen dat deze toestroom zeer kwetsbaar is, precies omdat ze door geen enkel middel kan worden afgedwongen. Kortom, een halve eeuw na de wereldoorlogen zijn de rollen omgedraaid: Amerika kan niet meer zonder de wereld.

Amerika is nog steeds het economische centrum van de wereldeconomie, maar niet meer in de gebruikelijke betekenis. Het vreemde is dat de V.S. haar politieke houding ten opzichte van Eurazië en Japan niet dienovereenkomstig heeft gewijzigd. Om het eenvoudig te zeggen: Amerika kan zich een arrogante houding niet langer permitteren.

De militaire kwetsbaarheid

De V.S. zitten met een probleem. Enerzijds is hun militaire vermogen veel te groot om louter voor de staatsveiligheid te dienen en anderzijds is het niet groot genoeg om een imperium te controleren. Laat staan dat het een duurzame hegemonie in stand zou kunnen houden aan de overkant van de oceaan. Het voorstel voor de verhoging van het militaire budget werd al vóór 11 september gedaan en kan gezien worden als een wanhoopsreflex. De regering kon niet eeuwig haar ogen blijven sluiten voor de veranderingen in het statuut van Amerika.

Kort na de aanslagen voelden de landen van Europa zich gedwongen een positie in te nemen. Er schenen slechts twee mogelijkheden voorhanden. Ofwel zou men Amerika steunen in zijn strijd tegen het terrorisme, ofwel was men tegen Amerika. Het klimaat waarin deze keuze gemaakt moest worden, werd volledig bepaald door de mythe van het almachtige Amerika. Sommige mensen waren werkelijk bang dat de houding van de Belgische regering in ons aller nadeel zou uitdraaien. We zouden wel eens economisch kunnen worden afgestraft! Maar vooral: zouden we niet beter vriendjes blijven met een land waarvan de militaire capaciteit ons doet duizelen?

In feite is het Amerikaanse leger louter een machtsymbool, net als haar operaties in Irak. Als we willen zoeken naar de werkelijke prestaties van dit leger doorheen de twintigste eeuw, dan worden we slechts getroffen door het gebrek daaraan. Amerika heeft nooit een machtige tegenstander gehad. Quasi elke militaire strijd die

het gevoerd heeft, kan gezien worden als een herhaling van de strijd tegen de Indianen. Zo heeft Amerika vooral financieel aan de Tweede Wereldoorlog deelgenomen. Als zijn leger al operaties ondernam, hadden die weinig strategisch effect. Op het terrein is de oorlog door Rusland gewonnen en niet door Amerika. Toen de landing in Normandië plaatsvond, hadden de Russische troepen hun eigen westelijke grens al bereikt richting Duitsland. De landing kwam dus nogal laat. Na de oorlog bestond er dan ook veel verwarring omtrent wie nu eigenlijk Europa bevrijd had. Over de oorlog tegen Japan kan iets

ideologische superioriteit bewijzen en zichzelf voor zoveel mogelijk landen en bevolkingsgroepen een aantrekkelijke bondgenoot tonen. Dat het ooit de Arabische wereld tot de 'as van het kwaad' zou bombarderen, zou toen ondenkbaar geweest zijn. De fout die Amerika gemaakt heeft en die gezorgd heeft voor zijn ideologisch verval, was verkeerd te gokken op de toekomst van Rusland. Na de instorting van het communisme, leek het alsof Amerika vrij spel kreeg. Al gauw zette het land zich in voor een imperiaal project. Tegelijkertijd ging het meer en meer afstand doen van zijn ethische missie, vermits de weegschaal toch in hun voordeel was doorgeslagen. Het ethisch ideaal had slechts betekenis in een context van ideologische concurrentie. Op elk moment heeft Amerika niets anders gedaan dan de gemakkelijkste weg te kiezen, de weg van het opportunisme.

De enige hinderpaal voor de installatie van een wereldwijd imperium, was het Russische wapenarsenaal. Eenmaal Rusland economisch ten gronde zou gaan, zou zijn militaire capaciteit gelijk verzwakken. Dat is precies waar Amerika op rekende toen het zichzelf in een positie van economische afhankelijkheid ten opzichte van de wereld werkte. Zijn militaire dwangmiddelen zouden deze afhankelijkheid ruimschoots compenseren. Maar zoals gezegd, zo'n redenering gaat slechts op in een situatie waarin Amerika geen sterke tegenstander meer heeft. Wat gebeurde, is dat Rusland helemaal niet ten onder ging. In 1999 kwam de Russische economie weer op gang. Dat is te danken aan de export van olie en aardgas en aan de gestage heropleving van zijn industrie (machinebouw, de chemische en petrochemische industrie en de papierfabricage). Naast een economische heropleving, was er de terugkeer van de staat, waardoor het land op internationaal niveau weer van betekenis werd. Al deze factoren maakten het mogelijk opnieuw in defensie te gaan investeren. Voor Amerika is deze wending op de lange termijn fataal. Het bevindt zich nu in een positie van economische afhankelijkheid, zonder deze militair te kunnen compenseren. Het plan is mislukt...

De wereld zit thans opgezadeld met een land dat bezig is politiek overbodig te worden en waarvan de welvaart slechts steunt op het vertrouwen dat de leidende klassen van Eurazië en Japan (die verantwoordelijk zijn voor de jaarlijkse kapitaalstroom naar Amerika) stellen in zijn economische groei. En alsof dat nog niet genoeg is, vergeet Amerika deze landen, die samen de wereldindustrie beheersen, egalitair te behandelen. Het wil koste wat kost de schijn van zijn almacht in stand houden.

En de olie?

Welke betekenis moeten we dan geven aan de fixatie van Amerika op de Arabische wereld? Dat het om olie gaat is duidelijk, maar zelfs dan blijft de vraag: waarom? Het is waar dat er een oververtegenwoordiging is van olieboeren in de regering-Bush, maar tegelijk is haar belangstelling voor het Midden-Oosten niet helemaal economisch te verklaren. De helft van de Amerikaanse olie-import komt immers uit de Nieuwe Wereld, uit gebieden die militair veilig zijn: voornamelijk Mexico, Canada en Venezuela. Samen met de eigen Amerikaanse productie vormen deze hoeveelheden 70 procent van de consumptie van de V.S. In feite is het niet zozeer Amerika dat van de bronnen uit de Arabische wereld afhankelijk is, dan wel Europa en Japan. Door beslag te leggen op deze oliebronnen, dacht Amerika zijn twee bondgenoten onder druk te kunnen zetten. Dat leek althans de strategie.

Zoals we reeds zagen is Amerika nauwelijks in staat om militaire controle over een vijandig territorium uit te voeren. In dit geval is het te ver van huis en krijgt het van de plaatselijke landen geen enkele steun. De controle over Iran is het mogelijk al kwijt en het vestigen van permanente bases in Saudi-Arabië is misschien een zoveelste wanhoopsreflex. Tot dusver het Amerikaanse imperium. Als we al het voorgaande mee in beschouwing nemen, wordt het duidelijk dat Amerika veel baat heeft bij de mythe die rond haar jacht op olie ontstaan is. Zij maakt het mogelijk te verbergen dat Amerika in feite voor alle goederen van de wereld afhankelijk is. Weerom toont zich in plaats van de almacht juist de angst te worden buitengesloten.

Gabriël Zamora Moreno

Dichten Na De Storm

Er wordt gezwegen onder de onweersluchten

“Er wordt gezwegen onder de onweersluchten”
(Lenze L. Bouwers, 2002)

Gillis Dorleijn, professor in de Lett'eren, opent zijn bloemlezing *De honderd beste gedichten van 2002* met een wel heel gewaagde uitspraak: “Poezie staat al ruim een eeuw op de eerste plaats: de belangrijkste debatten zijn doorgaans debatten over poëzie en zij markeren bijna zonder uitzondering de gang van de literatuurgeschiedenis.” De massa mag dan proza verslinden maar “in eerste en laatste instantie vindt iedereen dat je voor de echte literatuur bij de poëzie moet zijn.” Zonder me aan een ideologiekritiek te wagen (daar hebt u namelijk de rest van deze Moeial voor), ga ik toch wat kanttekeningen plaatsen bij beide uitspraken. De tweede valt makkelijk te verwerpen: hier roept de auteur namelijk een vage communis opinio (“iedereen”) in om zijn standpunt te ondersteunen. De verkoopcijfers (die voor poëziebundels van eigen bodem zéér laag liggen, zeker in vergelijking met proza) doen er dan niet toe: die duiden de onwetende massa aan die zo weinig mogelijk met kunst te maken moet en zal hebben. Een gratuit elitair, burgerlijk standpunt dus. Het gaat immers niet op de ene kunstvorm boven de andere te plaatsen, en zeker niet op basis van “wat iedereen vindt”. Maar door de verkoopcijfers te bekijken wordt Dorleijn dus onderuit gehaald door zijn eigen drogredenering. Let wel: ik zal de laatste zijn om te beargumenteren dat verkoopcijfers equivalent zijn aan de kwaliteit van de kunst (anders zou ik het überhaupt niet op me genomen hebben om poëzie te gaan bespreken): zo een redenering leidt steeds naar een visie die veel overeenkomsten vertoont met die van ene Philippe DW, en de afschaffing van alle kunstvormen die de meerderheid niet goed meent te vinden. Tot alleen de TV overblijft en de Bom valt.

Wat de eerste geciteerde uitspraak betreft: ik zou liever een omgekeerd standpunt verdedigen. Zelden stond poëzie zo ver van de centrale aandacht als tijdens de vorige eeuw. Gedichten zijn namelijk ontstaan als orale vertellingen die van generatie op generatie overgedragen werden. Rapsoden die de Ilias konden voordragen, waren welkome gasten bij Griekse haarden. Die oraliteit zien we terugkeren in de Middeleeuwen, waarin de verteller in de door monniken opgetekende epische gedichten steeds de toeschouwer direct aanspreekt. Dit is bijlange geen uniek westers fenomeen: ook in het oosten (in dit geval China) is het eerste verzenboek (de Shi Ching of “Het boek der oden”) een verzameling van volksvertellingen. Zoiets klinkt misschien verbazend: stel je voor dat iemand uit je kennissenkring een langdradige mop op rijm begint te declameren. Toch is geen literaire vorm meer geschikt voor mondelinge vertelling dan de versvorm: door het rijm, de alliteraties en het ritme blijven de woorden in de geest van de verteller hangen, en volgt het ene woord het andere in de stroom die voortvloeit van de tong der welkome verteller. Zoiets doet aan gangsta's en ghetto's denken, en die associatie is nog niet eens zo krankzinnig: rapmuziek is inderdaad al bestudeerd in zo'n kader. Uit de enorme verkoopscijfers van giganten in dit genre (dit artikel weigert hieromtrent een kwaliteitsoordeel te vellen) zou je dan kunnen concluderen dat poëzie vitaler is dan ooit tevoren. En dan zou je akkoord moeten gaan met Dorleijns stelling. Maar die laatste bedoelt dit uiteraard niet: hij heeft het over poëziebundels, een genre dat zich duidelijk apart ontwikkeld heeft van haar origine, en bijlange niet zo populair is als de eerder genoemde muziek. En voor dat genre is zijn stelling manifest onjuist, getuigend van een wereldvreemdheid waarvan je had gedacht dat ze wel uit academische kringen verdwenen zou zijn.

De Moeial heeft echter lak aan populariteit (kijk maar naar onze oplagen), en daarom kan ik hier toch even onderzoeken of poëzie “de gang van de literatuurgeschiedenis” markeert. De markante gebeurtenis die onderzocht dient, is het geval met de twee vliegtuigen. En mannen met

baard en tulband, uiteraard.

De inleiding waaruit ik al eerder geciteerd heb, vernoemt het incident niet. Nochtans zijn we dan slechts een dik jaar na de bewuste aanval. Maar Dorleijn ziet wel een aantal “trends” in de hedendaagse Nederlandstalige poëzie: een verkenning van de grenzen van betekenis en

samenhang, introductie van actuele elementen en (vooral) een “licht” aspect aan de gedichten dat je “vrolijker” maakt. Dat er in die bewuste bloemlezing vier gedichten zijn opgenomen uit de bundel van grootheid Gerrit Kouwenaar (Totaal witte kamer) waarin deze dichter om zijn overleden vrouw rouwt (en in zijn verzen dus niet bepaald staat te jodelen van plezier), vergeet hij dan maar even. Samen met al die deprimerende postmoderne dichters overigens (Dorleijn waant zich een ware neologist, en vindt het woord “pomode” uit voor dergelijk gespuis), die vaak nog een stap verder zetten dan Kouwenaar en twifelen aan hun taal, die onherroepelijk ideologisch besmet is. Als Peter Verhelst de laatste pagina's van Alaska (een dichtbundel uit 2003) vult met morsetekens en bovendien in een gedicht uitroept dat het einde achter de rug is, leidt dat niet onmiddellijk tot feestelijkheden in het hoofd van de lezer.

De trends die Dorleijn meent te onderscheiden, moeten dus met een korrel zout genomen worden. Dit valt hem niet te verwijten: ondanks onze beperkte oppervlakte, brengt onze bodem heel heterogeen gezang voort. Een Nolens die het eigenlijk alleen over zichzelf heeft (dit hoeft geen verwijt te zijn) staat tegenover een Hamelink die het vooral over alles wil hebben. Modernisten staan tegenover postmodernisten, optimo's tegenover mensenhaters, conservatieven tegenover progressieven.

Maar net daarom is ook mijn missie (de invloed bepalen van 9/11) onmogelijk. Er zal hier en daar wel een gelegenheidsdicht aan de bewuste gebeurtenis gewijd zijn, ongetwijfeld. Zoiets als een ingrijpende verandering of radicaal nieuwe evolutie valt echter niet te vinden. Een

literatuurgeschiedenis, net als elke andere geschiedenis overigens, verloopt nu eenmaal niet in breuken die een vrijwel statische situatie herschikken, zoals de structuralisten hoopten. Slechts geleidelijk smelten de kastelen van het oude om in de flatgebouwen van het morgen. Ik schets dan ook de lijnen die mij opvallen (en zal ongetwijfeld evengoed generaliseren). Meer valt

Hamelink wil beginnen. Bij de twee laatsten gaat veel om de geschiedenis, die vooral onthouden dient te worden opdat de mensheid zich niet aan dezelfde stenen zou stoten. Maar beiden beperken zich geenszins tot de dingen die iedereen weet, integendeel: historische namen die je alleen in encyclopedieën vindt, worden lustig rondgestrooid tot heil van de lezer. Die er in het begin uiteraard niets van snapt. Dankzij het werk van de lezer onthullen deze gedichten uiteindelijk hun geheimen (not so in het geval van de postmodernen). Of dit de moeite van de lezer waard is, hangt uiteraard af van hoe de dichter de materie behandelt. Op zijn best is het een verrijking, een les in nederigheid die je doet beseffen tegenover wat voor een traditie je staat (en waarvan je dagelijks de naschokken voelt). Daar komt het gevoel bij een puzzel opgelost te hebben nog bij, een heerlijke euforie waar geen enkele lezer van hermetische poëzie echt aan kan ontsnappen, hoezeer hij zich er ook mag voor schamen. Ik geef even een voorbeeld van deze historiciserende trend uit Hamelinks *Zeegezang* inclusief *Gesternten van Frederik de Zeeman*: “Het zeer vuile jacht gekrengd liggend joho / in Begeertehaven ging onder het afbranden van / het groen en de dorens in vlammen op. De Eendracht / zette de reis naar het zuiden alleen voort en bevoer // vanaf 23 januari 1616 onontdekte enorme zeeën die voor / de wind uit gedreven werden.”

Zowel Hamelink als Ter Balkt gebruiken die geschiedenis soms om nogal conservatieve standpunten te verdedigen. Je hoeft uiteraard niet akkoord te gaan met die standpunten om van de poëzie te kunnen genieten (poëzie waar de ideologie de bovenhand neemt is die titel immers niet meer waardig) en dit hoeft dus geen probleem te zijn. Maar om toch even te tonen dat er andere, tegenovergestelde stemmen zingen, dit: “Als wij op de steenweg lopen / zegt iemand van ons kijk / het gras is twee kontjes hoog / zeiden wij vroeger / waarop wij hem onmiddellijk / staande houden hoezo vroeger / kijk om je heen man / wat ontbreekt er aan ons heden / aan onze toekomst / aan onze tijdelijkheid?” (Mark Boog, 2002). Het hoeft niet algemeen te blijven: “het is niet wat ik heb gezien / het is wat ik niet heb gezien / het is eeuwig omzien” begint ‘Joegoslavisch requiem’ van Arnold Jansen op den Haar.

Indien al het voorgaande u angstwekkend en bedreigend voorkwam, geen zorg: er zijn ook nog dichters die het (schijnbaar) simpel houden in het hedendaagse bestel. Neem Leonard Nolens, die het in *Derwijs* heeft over de geliefde en de poëzie. Hoe ze soms samen vallen: “Ik word je zot, je zat / Gedraaide bedelmonnik / Hier, bij ons pas ben ik / in mijn element. // Wij maken furor, wij maken / Kabaal en geschiedenis hier. / Ik wandel een vrucht om je pit / van niets. Ik dans een bloem om je heen” (titel van dit gedicht: “Ik raapte je roep van de vloer”; 2003).

Met dit laatste voorbeeld is het beeld van hedendaagse gedichten allesbehalve compleet. Zo'n beeld kan dan ook bijna nooit compleet zijn, gezien de heterogeniteit die ik al eerder aanduidde. Wat de gebeurtenissen van 11 september zelf betreft, is het enkele jaren later in ieder geval stil onder de onweerswolken (om mijn motto maar eens aan te halen). Maar de geëngageerdheid en de lust tot spreken in wolkende klanken is er nog steeds. Omdat een artikel over poëzie best eindigt met poëzie (om dat niet in mineur te doen), doof ik uit zoals Verhelst's letters: “er gebeurt niets / alsof het eindelijk achter de rug is / terwijl er geen sprake meer is van een rug / alleen maar rust / tot ook de herinnering aan rust / zichzelf vergeet / hoe dat stralend aan het glimlachen gaat / tot ten slotte ook die glimlach / langzaam / uiterst langzaam”

niet te doen.

Om terug te gaan naar Dorleijn: een trend waar de man mijns inziens wél de nagel op de kop slaat, is dat de hedendaagse poëzie taal en betekenis problematiseert. Dit kan heel delicaat gebeuren, zoals bij Kouwenaar: “dit zal geen tijd sparen, maar nog eenmaal / de kamer wit maken, nu, nooit meer later // en dat wij dan het volmaakte napraten / alsof het gedrukt staat, witter dan leesbaar”, fluistert hij zijn overleden echtgenote toe. Het volmaakte blijkt onleesbaar in de totaal witte kamer, die metafoor blijkt voor de pagina's van de bundel die je vasthoudt. Er is altijd dat dat de taal ontsnapt. Maar ook de belofte van eeuwige stilstand blijkt een illusie: “dit zal geen tijd sparen”. Dus ook de woorden van de dichter zullen ooit vergeten worden. Het is het soort realisme en wantrouwen jegens utopieën dat ook Verhelst's recente poëzie kenmerkt (al mag deze laatste dan een overtuigende pmo zijn, terwijl Kouwenaar het kalmer aan doet): “Of dit het einde is of waarom / De dingen van zinloosheid doortrokken zijn, wordt niet langer / door een vraagteken gevolgd (?)”. Taal die de mogelijkheid om zichzelf in vraag te stellen betwijfelt, taal die wil evolueren tot een niets, wil verdwijnen tot een punt, een morseteken desnoods. En de onmogelijkheid van zo'n streven: die morse wordt toch weer vertaald door een gemotiveerde lezer.

Motivatie is iets wat wel meer hedendaagse auteurs eisen van hun lezers, en wat misschien bijdraagt tot de hermetische indruk die hun poëzie vaak maakt. Een grondige kennis van de klassieken en de Bijbel (ook liefst een toegang tot het internet en veel vrije tijd) is onontbeerlijk als je aan het werk van Dirk van Bastelaere, Willem Jan Otten, H.H. Ter Balkt of Jacques

Ben

Apartheid na 9/11

De As Washington -Tel Aviv

Het bloedbad van 11 september 2001 werd rechtstreeks in elk huishouden gekatapulteerd, keer op keer herhaald, gebrand op beide retina's. Voorbij uitingen van medeleven, verdriet en patriotisme zwoeren politici en opiniemakers dat Amerika zal terugslaan en een meedogenloze oorlog tegen terreur zal opzetten. Dit op dezelfde dag dat de aanslagen hadden plaatsgevonden. Een oorlog? Waar? Op welk front? En met welk doel dan wel? Hierop werden geen antwoorden aangereikt, slechts enkele vage suggesties m.b.t het Midden-Oosten en de islam. Het bestaan van een 'buitenwereld' had zich met deze aanslagen onaangekondigd gepenetreerd in het geïsoleerd bewustzijn van *average Joe*. De directe betrokkenheid van de VS aan de andere kant van de twee oceanen in conflicten allerhande waren tot dat moment virtueel onbestaand in de Amerikaanse psyché.

De neoconservatieve beleidsmakers maakten gretig gebruik van de shocktoestand waarin de massa zich bevond en kondigden binnen enkele dagen na de aanslagen de nieuwste wereldorde aan. Een wereldorde waarvan de *blauwdruk* al jaren in de stoffige bureauladen van het Witte Huis en het Pentagon lagen. De aanslagen waren *als een godsgeschenk* waar onmiddellijk gebruik van gemaakt werd om de wereld te herkneden zonder enige schroom.

Het politiek bondgenootschap van de neoconservatieve joden en anti-semitisch christelijk rechts

De neoconservatieve beweging vond in 1970 het licht als een anticommunistische klik met een geloof in de *blanke Amerikaanse suprematie* die grenst aan het absurde. Vandaag de dag staan de *neocons* aan het roer van de 'globale' economie en politiek: Paul Wolfowitz (voorzitter van de Wereldbank), Condoleeza Rice (minister van Buitenlandse Zaken in de regering Bush II), Dick Cheney (Vice-president), Donald Rumsfeld (Minister van Defensie)... Deze 'bende van Bush' heeft de onvoorwaardelijke steun aan Israël -als bolwerk tegen de 'barbaarse Arabieren'- tot het eerste der tien geboden verheven. Niettegenstaande veel dezer neoconservatieve beleidsmakers joods zijn hebben ze onder het presidentschap van Bush willens en wetens -diens electorale vijver bestaat uit de Amerikanen uit het Zuiden van extreem-rechtse christelijke signatuur- de steun van christelijke fanatici als Pat Robertson (Christian Coalition) en Jerry Falwell (Moral Majority) met open armen ontvangen. *Christelijk Rechts* staat bekend om haar virulent en openlijk anti-semitisme en haar pro-Israëliëse houding. Ter informatie: Deze Baptisten uit de zuidelijke

staten geloven en ijveren voor een *one-wayticket* voor elke jood waar ook ter wereld opdat dan de Messias zal wederkeren. Wanneer dat gebeurd is zouden de joden die zich bekeerd hebben tot het Christendom gered zijn en zou de anderen eeuwige verdoemenis te wachten staan...

Amerikaans-Joodse krampen en ultrarechts Israëliësch beleid: exclusivisme en racisme

De ideologische steun die de Amerikaanse joden (hiermee worden de toonaangevende organisaties als het WJC, ADL, AIPAC mee bedoeld) geven aan Israël bestaat vandaag de dag vooral uit het bestrijden en ontkennen van de Palestijnen als volk of natie. Deze *negatie van de Palestijnen* als volk, gemeenschap of groep gaat zelfs verder dan het anti-Arabisch racisme waarmee kinderen in Israël van in de kleuterklas mee groot worden gebracht. De weigering van de invloedrijke Amerikaanse joden om het bestaan van de *Andere* kant te erkennen is des te opmerkelijker omdat het niet zij zijn die in de frontlinie staat in de eigenlijke strijd *on the field* (Westelijke Jordaanoever) tussen kolonisator en gekoloniseerde. Want zelfs in *Fort Israël* neemt het aantal *refuseniks* (mensen die legerdienst in

de bezette Palestijnse gebieden weigeren) en dissidente intellectuelen (*New-Historians*, die Israël wijzen op de etnische zuiveringen begaan in naam van de joodse staat) toe. Dit legt toch wel (doch nog steeds verwaarloosbaar) een politiek-maatschappelijke dynamiek bloot in Israël.

Palestijnen niet bestaan, hetzij recentelijk als ebende terroristen en dat alle Arabieren antisemitien zijn (contradictio in terminis). Nergens wordt er dus -zoals hierboven reeds vermeld-gewag gemaakt van een Palestijns volk. Ook wordt er geen link gelegd tussen de Palestijnse weerstand tegen de bezettende macht en wat Israël de Palestijnen sinds de Nakbah (De Catastrofe) van 1948 aandoet. Alsof er in 1948 geen 800.000 Palestijnen verjaagd en vermoord werden. Alsof de landonteigeningen niet tot op heden doorgaan. Alsof de 38 jaar oude bezetting van de Westelijke Jordaanoever niet doorgaat tegen een hels tempo van tienduizenden kolonisten per jaar (Er huizen momenteel 500.000 kolonisten op de Westelijke Jordaanoever wat in schril contrast staat met de 8000 kolonisten die men onlangs uit Gaza heeft teruggetrokken!). Alsof er recentelijk geen bloedbaden werden aangericht onder het Palestijnse volk (Jenin, Jericho). Alsof er op enkele jaren tijd geen 100 palestijnse toppolitiekers werden vermoord of in Israëlische gevangnissen werden opgesloten. Alsof de koloniatietechniek van collective punishment niet eerder de regel geworden is in de bezette Palestijnse gebieden met curfews die weken kunnen aanhouden of in het geval van Nablus: 50 dagen. Alsof de bouw van de *De Muur* (scheidingsmuur of apartheidsmuur genoemd) niet onverminderd doorgaat en nu al steden als Qalqiliya volledig *ommuurd* heeft met isolatie tot gevolg die *verschrakelijke* economische en medische

repercussies heeft. Alsof deze muur niet op palestijns gebied is gebouwd (voorbij de groene lijn!) en van de Westbank nu een openluchtgevangenis heeft gemaakt bestaande uit een viertal grote *bantoestans*.

Met deze totale (fatale) dehumanisering van de Palestijnen worden politiek-ideologische doelen nagestreefd om de steun voor Israël in de VS hoog (op de politieke agenda) te houden. De zionistische leerstellingen hebben een gevaarlijke realiteitszin voortgebracht zodat elke actie die door Israël ondernomen wordt er één is vanuit de slachtofferpositie. De Amerikaans-joodse lobby voelt hetzelfde als de ultrarechtse Israëli's nl. dat ze aan het overleven zijn. De collectieve neurose die op een psychose is uitgedraaid kan niet anders dan haar wortels hebben in een walgelijk narcisme en racisme.

Martin Van Ganshoren

Column

Sophia Neglectus

Sophia Neglectus was een man van weinig woorden. Zijn oogopslag verried een leven lang op water, de huid gelooïd door wind en zon. In zijn linkerhand hield hij een touw geklemd dat ergens ver weg achter hem met de horizon versmolt tot een band van paarse zijde. De rechter strooide bloemen uit een onuitputtelijke bron.

De onweerslucht valt vliegensvlug; het hoofd is moe, het leven suf; en wolken gaan voorbij. De droom verbreekt, de zon verbleekt; het wachten is aan mij.

Als een slak gleeed ze het duister binnen van zijn zoete droge mond om zich daar vervolgens te ontpoppen. De wervelwind van woorden die reacties willen lokken en de zachte stroom der

oorden van een wereld naar de knoppen; de arend staart, verdwaasd, en daalt en aast op dwaze, stomme koppen... Wie zal hem stoppen?

Een paars figuur tegen de avondlijke gloed der wolkenluchten doorsnijdt de ruimtetijd en valt en vliegt en huilt. De maatschappij, verzuild, gekluisterd; wankelt zacht en schuift opzij.

De reproductie van fossielen uit de oudheid geschiedde vanzelfsprekend als een aangenaam karwei. De chaos en de wanhoop zijn we reeds al lang voorbij, het wachten wordt slechts erger en de zelfdood komt nabij, het lijden is verwachting en de droom is zuiver, vrij. Het wachten als een noodlot; en de wereld, die raast voorbij.

Toen de wolk zich weer oploste in dunne slierten licht keek ze voorzichtig naar het noorden. Haar oogleden gleden geel, gebrand, door visioenen van verleden. De vliezen van vergeten breken door onder wat ze hoorde; hoe de wind alweer de angst verwoorde, hoe de speer van lucht haar hart doorboorde; het wachten wordt beleden.

De wind die zacht de aren aaide kromde lichtjes rond de zon. Het blinkend staal der straaljagers trok voren al rondom. De massa - rennend, schreeuwend - kijkt slechts vluchtig achterom.

Wanneer het hoofd haar schouder raakt wordt het lichaam moe en week. Het zieke hoofd dat beter wordt en de angst die weer verbleekt. De draaikolk die weer ruimte wordt en de waanzin die verbreekt; het eindeloze knokken...

Ze slaapt, zeer zachtjes; en soms praat ze met haar droom. Haar adem raspt van het vele roken en haar gezicht is lief en mooi. 's Morgens, wanneer ze wakker wordt, zijn haar ogen zwaar en loom. Als ik kijk hoe zij dan echt de slaap ontvlucht, en zie: ze lacht, zij is zo zacht, zo lief, zo wonder-schoon; zij is het meisje bij wie ik woon.

En als ik dan weer angstig ben, of de wereld niet kan dragen; dan kijk ik gewoon diep binnenin en zie een licht dat mij kan helen. Gewoon alleen omdat zij er is; en wij het leven willen delen.

Bram langmans AKA
The Boy That Ate His Glasses

Leo Strauss & The Politics of Deceit

The Project For A New American Century

"What a crowd tonight: the haves and the haves-more. Some people call you the elite; I call you my base."

George W. Bush spreekt tot de American Enterprise Institute (AEI).

Iedereen heeft ongetwijfeld wel gemerkt dat er sinds de beruchte aanslag op de twin towers iets veranderd is in de (geo)politiek van de United States of America. In dit artikel wil ik op een rijtje zetten welke personen voor deze verandering verantwoordelijk zijn, uit welke bron ze hun politieke ideeën puren, en wat hun doelen nu eigenlijk juist zijn. Maak kennis met het Project For A New American Century (PNAC).

"American foreign and defense policy is adrift. Conservatives have criticized the incoherent policies of the Clinton Administration. They have also resisted isolationist impulses from within their own ranks. But conservatives have not confidently advanced a strategic vision of America's role in the world. They have not set forth guiding principles for American foreign policy. They have allowed differences over tactics to obscure potential agreement on strategic objectives. And they have not fought for a defense budget that would maintain American security and advance American interests in the new century. We aim to change this. We aim to make the case and rally support for American global leadership."

Bovenstaand citaat is de eerste alinea van de statement of principles van PNAC, op 7 juni 1997 opgesteld en ondertekend door Elliott Abrams, Gary Bauer, William J. Bennett, Jeb Bush, Dick Cheney, Eliot A. Cohen, Midge Decter, Paula Dobriansky, Steve Forbes, Aaron Friedberg, Francis Fukuyama, Frank Gaffney, Fred C. Ikle, Donald Kagan, Zalmay Khalilzad, I. Lewis "scooter" Libby, Norman Podhoretz, Dan Quayle, Peter W. Rodman, Stephen P. Rosen, Henry S. Rowen, Donald Rumsfeld, Vin Weber, George Weigel en Paul Wolfowitz. Belangrijke ontbrekende namen op de lijst zijn William Kristol en Robert Kagan (officieel de oprichters van PNAC); alsook Bruce P. Jackson, Mark Gerson, Randy Scheunneman, Gary Schmitt, Daniel McKivergan, Ellen Bork, Thomas Donnelly, Reuel Marc Gerech, Timothy Lehmann en Michael Goldfarb, oftewel de volledige officiële staf van PNAC dus. Verder zijn enkele belangrijke namen om in het achterhoofd te houden Richard Perle, Irving Kristol (vader van en 'ideologische godfather'), Douglas Feith, Michael Ledeen en John Bolton.

Irving Kristol maakte deel uit van de 'New York Intellectuals', een groep van (hoofdzakelijk oost-europese, joodse) theoretici wiens carrière een aanvang nam tegen het einde van de jaren 1930. Doorheen de jaren '40 tot '50 stonden zij bekend als troskisten, maar tegen het begin van de jaren '60 maakten velen onder hen een radicale zwaai naar rechts. Uit deze politieke haarspeldbocht ontstond de politieke ideologie die momenteel furor maakt in de VS onder de naam 'neo-conservatisme'. Een ander lid van deze kring van intellectuelen was de in 1973 overleden Leo Strauss, die in 1938 vanuit Duitsland naar Amerika was gevlucht. Laatstgenoemde zou later nog les geven aan onder andere Wolfowitz en Abram Schulsky (namen die straks nog herhaaldelijk zullen vallen) en wordt momenteel door een zeer groot deel van bovenvermelde namen geëerd als de ideologische stamvader van hun eigen politieke theorieën. Vandaar dat het me aangewezen lijkt eerst en vooral eens wat dieper in te gaan op de (politieke) filosofie van Leo Strauss. Weest aandachtig en huivert...

Schulsky, die in 1999 een essay publiceerde onder de veelzeggende titel 'Leo Strauss and the World of Intelligence (By Which We Do Not Mean Nous)', wijst er op dat Straus' politieke denken "alerts one to the possibility that political life may be closely linked to deception. Indeed, it suggests that deception is the norm in political life, and the hope, to say nothing of the expectation, of establishing a politics that can dispense with it is the exception." Dit zal niemand verwonderen wanneer ik even snel de drie peilers van het Straussiaanse denken op een rijtje zet: misleiding, religie & agressief nationalisme. Let's have a closer look. Laat ik van start gaan met de tweede

peiler: alhoewel Strauss zelf een persoonlijk misprijzen voelde voor de geopenbaarde religie, ging hij er van uit dat religie een noodzakelijk element is in het in gareel houden van de massa's. Hoewel de leiders zelf dus beter maar niet in al die religieuze onzin kunnen geloven, moeten ze er toch op letten een sterk religieuze indruk te maken op de massa's, teneinde de gewenste moraal onder de bevolking te verspreiden en te legitimeren. Meteen wordt de eerste peiler van

dit denken zichtbaar: Het gaat er niet om de waarheid te vertellen, het gaat er om informatie en communicatie selectief te gebruiken al naargelang het gewenste effect: wat goed is voor het land is immers ook goed voor de burger; maar daarom hoeft die burger nog niet op de hoogte te zijn van de plannen van zijn/haar land, laat staan van de realiteit in de rest van de wereld. De derde peiler tenslotte is het nationalisme als integratie-ideologie (waarvoor Strauss inspiratie heeft opgedaan bij Eugen Lemberg, maar daarover later meer). Dit houdt niet alleen in dat men de ideologie van 'Eigen Volk Eerst' moet verspreiden, maar draait voor Strauss juist rond het agressief propageren van de eigen nationale waarden om een 'wij-tegen-hen'-mentaliteit te creëren. Een veelzeggend citaat van de meester zelf: "Because mankind is intrinsically wicked, he has to be governed. Such governance can only be established, however, when men are united – and they can only be united against other people." Hij was er zelfs, in navolging van Machiavelli, van overtuigd dat het de taak is van de leiders om bij gebrek aan een reële externe bedreiging zelf zulk een dreiging te creëren, aangezien angst voor een gemeenschappelijke vijand nu eenmaal zulk een gezellig samenhangingsgevoel teweeg kan brengen.

Redenen genoeg dus om u nu alvast lichtjes ongemakkelijk te beginnen voelen. Laten we dan maar meteen tot de kern van de zaak komen en eens kijken wat de droom van PNAC nu juist is. Ik laat eerst William Kristol en Robert Kagan aan het woord met een citaat uit hun 'Toward a Neo-Reaganite Foreign Policy' uit 1996. Ze hebben het over de rol van Amerika in onze hedendaagse wereld: "What should that role be? Benevolent global hegemony. Having defeated the "evil empire," the United States enjoys strategic and ideological predominance. The first objective of U.S. foreign policy should be to preserve and enhance that predominance by strengthening America's security, supporting its friends, advancing its interests, and standing up for its principles around the world. (...) The aspiration to benevolent hegemony might strike some as either hubristic or morally suspect. But a hegemon

is nothing more or less than a leader with preponderant influence and authority over all others in its domain. That is America's position in the world today. The leaders of Russia and China understand this. At their April summit meeting, Boris Yeltsin and Jiang Zemin joined in denouncing "hegemonism" in the post-Cold War world. They meant this as a complaint about the United States. It should be taken as a compliment and a guide to action. (...) The simple truth of this

translates U.S. military supremacy into American geopolitical preeminence. Even as the means for delivering firepower on the battlefield shift – strike aircraft have realized all but the wildest dreams of air power enthusiasts, unmanned aerial vehicles promise to extend strike power in the near future, and the ability to conduct strikes from space appears on the not-too-distant horizon – the need for ground maneuvers to achieve decisive political results endures. Regimes are difficult to change based upon punishment alone."

Nog eentje dan, om het af te leren? "U.S. nuclear superiority is nothing to be ashamed of; rather, it will be an essential element in preserving American leadership in a more complex and chaotic world."

Toch nog eentje dan maar, over de buitenlandse troepenmacht van het Amerikaanse leger? "In the post-Cold-War environment, these forward-based forces are, in essence, conducting reconnaissance and security missions. The units involved are required to maintain peace and stability in the regions they patrol, provide early warning of imminent crises, and to shape the early stages of any conflict that might occur while additional forces are deployed from the United States or elsewhere. By virtue of this mission, these units should be self-contained, combined-arms units with a wide variety of capabilities, able to operate over long distances, with sophisticated means of communication and access to high levels of U.S. intelligence. (...) they are the cavalry on the new American frontier."

"These forward-based, independent units will be increasingly built around the acquisition and management of information. (...) Especially those forces stationed in volatile regions must have their own human intelligence collection capacity, perhaps through an attached special forces unit if not solely through an organic intelligence unit. The technologies required to field such forces already exist and many are already in production or in the Army inventory."

En laat ik nog eens terugkeren naar het artikel van Kristol en Kagan uit 1996: "Today the lack of a visible threat to U.S. vital interests or to world peace has tempted Americans to absentmindedly dismantle the material and spiritual foundations on which their national well-being has been based. (...) The ubiquitous post-Cold War question — where is the threat? — is thus misconceived. In a world in which peace and American security depend on American power and the will to use it, the main threat the United States faces now and in the future is its own weakness. American hegemony is the only reliable defense against a breakdown of peace and international order. The appropriate goal of American foreign policy, therefore, is to preserve that hegemony as far into the future as possible. To achieve this goal, the United States needs a neo-Reaganite foreign policy of military supremacy and moral confidence. (...) Whether or not the United States continues to grant most-favored-nation status to China is less important than whether it has an overall strategy for containing, influencing, and ultimately seeking to change the regime in Beijing. Whether NATO expands this year or five years from now is less important than whether NATO remains strong, active, cohesive, and under decisive American leadership."

Nu wordt het immers pas echt interessant. PNAC beseft dus wel degelijk dat haar plannen niet meteen door de modale burger geapprecieerd zullen worden, want die burger is zich immers niet bewust van de gevaren die om elke hoek op de loer liggen om toe te slaan. Maar ook daar bestaan natuurlijk middelen voor. Lees bijvoorbeeld eens zeer aandachtig het volgende citaat uit "Rebuilding America's Defenses", waar het gaat om de door PNAC voorgestelde transformatie (ofte 'modernisering') van het Amerikaanse leger: "the process of transformation, even if it brings revolutionary change, is likely to be a long one, absent some catastrophic and catalyzing event – like a new Pearl Harbor." En contrasteer vervolgens met volgend citaat uit 'Toward A Neo-Reaganite Foreign Policy': "History also shows, however, that the American people can be summoned to meet the challenges of global leadership if statesmen make the case loudly, cogently, and

era was stated last year by a Serb leader trying to explain Slobodan Milosevic's decision to finally seek rapprochement with Washington. "As a pragmatist," the Serbian politician said, "Milosevic knows that all satellites of the United States are in a better position than those that are not satellites."

Pretty scary dacht u? Wacht dan tot u hoort welke middelen PNAC denkt aan te wenden om deze doelen te verwezenlijken. Een greep uit hun 'Rebuilding America's Defenses. Strategy, Forces and Resources For a New Century.' uit 2000: "The presence of American forces in critical regions around the world is the visible expression of the extent of America's status as a superpower and as the guarantor of liberty, peace and stability. Our role in shaping the peacetime security environment is an essential one, not to be renounced without great cost: it will be difficult, if not impossible, to sustain the role of global guarantor without a substantial overseas presence. (...) Equally important, our worldwide web of alliances provides the most effective and efficient means for exercising American global leadership; the benefits far outweigh the burdens."

U wenst meer? Wat dacht u van: "Control of key sea lines of communication, ensuring access to rapidly growing economies, maintaining regional stability while fostering closer ties to fledgling democracies and, perhaps most important, supporting the nascent trends toward political liberty are all enduring security interests for America."

Of van: "From the Gulf War to Operation Allied Force over Kosovo, the increasing sophistication of American air power – with its stealth aircraft; precision-guided munitions; all-weather and all-hours capabilities; and the professionalism of pilots, planners and support crews – has allowed the Air Force to boast legitimately of its "global reach, global power." On short notice, Air Force aircraft can attack virtually any target on earth with great accuracy and virtual impunity. American air power has become a metaphor for as well as the literal manifestation of American military preeminence. (...) American landpower remains the essential link in the chain that

Leo Strauss & The Politics of Deceit

The Project For A New American Century

persistently. As troubles arise and the need to act becomes clear, those who have laid the foundation for a necessary shift in policy have a chance to lead Americans onto a new course. In 1950, Paul Nitze and other Truman administration officials drafted the famous planning document NSC-68, a call for an all-out effort to meet the Soviet challenge that included a full-scale ideological confrontation and massive increases in defense spending. At first, their proposals languished. President Truman, worried about angering a hostile, budget-conscious Congress and an American public which was enjoying an era of peace and prosperity, for months refused to approve the defense spending proposals. It took the North Korean invasion of South Korea to allow the administration to rally support for the prescriptions of NSC-68. Before the Korean War, American politicians were fighting over whether the defense budget ought to be \$ 15 billion or \$ 16 billion; most believed more defense spending would bankrupt the nation. The next year, the defense budget was over \$ 50 billion. A similar sequence of events unfolded in the 1970s. When Reagan and the "Scoop" Jackson Democrats began sounding the alarm about the Soviet danger, the American public was not ready to listen. Then came the Soviet invasion of Afghanistan and the seizure of American hostages in Iran. By the time Jimmy Carter professed to have learned more about the Soviet Union than he had ever known before, Reagan and his fellow conservatives in both parties had laid the intellectual foundation for the military buildup of the 1980s."

Het laatste citaat krijgt trouwens een wel zeer bijzondere meerwaarde wanneer ik u nu ook nog vertel dat de meeste 'neocons' hun eerste politieke ervaring juist hebben opgedaan in de kabinetten van net die zelfde Ronald Reagan en Henry 'Scoop' Jackson. In die hoedanigheid slaagden de 'neocons' er in hun megalomane machtsdromen waar te maken, hoofdzakelijk door gebruik te maken van de zogenaamde Soviëtdreiging om de modale Amerikaanse burger achter hun plannen te scharen. Dankzij de overpresentatie van zulk een dreiging groeit namelijk een klimaat van angst, waardoor de burger gerust enkele fundamentele rechten en vrijheden opzij wil zetten ten voordele van de algehele nationale veiligheid. En van een steeds meer de pan uit swingend defensiebudget zal niemand in zulke situatie's wakker liggen. Wie ooit Kubrick's 'Dr. Strangelove' heeft gezien, kan zich niet van het beeld ontdoen van een gefrustreerde pentagon- en legerleiding die bereid is eender wat aan het grote publiek wijs te maken om de eigen perverse soldatendromen waar te kunnen maken. De 'neocons' vertonen opvallende gelijkenissen. Na ongeveer 15 jaar lang hun zin te hebben doorgedreven (denk hierbij ook aan het befaamde 'Star Wars'-raketafweersysteem), zagen ze zich vanaf de tweede helft van de eerste ambtstermijn van Bush Sr. (of dus na de eerste golf-oorlog) genoodzaakt hun plannen af te bouwen. De publieke opinie keerde zich toen immers tegen hen. Naar eigen zeggen natuurlijk enkel en alleen omdat het grote publiek zich niet bewust is van de essentiële vraag: waar is de dreiging. Maar een andere gebeurtenis zou ook wel eens een belangrijke rol kunnen hebben gespeeld in het in ongenade vallen van de neoconservatieve ideeën onder Bush I: Wolfowitz, die ook toen reeds een belangrijke positie bekleedde in het pentagon, schreef in 1992 namelijk in opdracht van de pentagon-leiding een 'draft' van wat later 'Rebuilding America's Defenses' zou worden. Toen het voorlopige actieplan echter uittekte naar de Amerikaanse pers reageerde het publiek daar zo geschokt op dat Bush zich wel genoodzaakt zag het plan af te doen als de perverse fantasie van enkele pentagon-hardliners; wat meteen min of meer het einde betekende voor de politieke invloed van het megalomane vriendenclubje. Ze zouden het er echter niet bij laten zitten.

Het verlies van belangrijke openbare functies werd namelijk beschouwd als een buitenkansje om de strategische, ideologische en intellectuele fundamenten te leggen voor een militaire heropbouw voor het nieuwe millennium. Er werd hard gewerkt aan het verwerven van een beslissende invloed in het AEI, een 'think tank' die reeds sinds 1943 de belangen van de rijkste

burgers van Amerika behartigt en wordt beschouwd als 'a force to be reckoned with'; en verder werden ook een hele resem nieuwe 'ngo's' en media-outlets opgericht met als taak het ideologisch beïnvloeden der massa's. Alhoewel het AEI vandaag de dag effectief wordt beschouwd als het officiële hoofdkwartier van de 'neocons', is hun belangrijkste ideologische orgaan het in 1997 door William Kristol en Robert Kagan opgerichte PNAC. Lidmaatschap van

beide laatstgenoemde organisatie's loopt trouwens nogal door elkaar. (Zo is bijvoorbeeld Irving Kristol - de vader van - één van de belangrijkste figuren binnen het AEI.) Andere belangrijke neoconservatieve think tanks zijn het Jewish Institute For National Security Affairs (JINSA) en het Center For Security Policy (CSP). De belangrijkste tijdschriften zijn Commentary (In 1945 opgericht door o.a. Irving Kristol, betaald door het American Jewish Committee, beschouwd als de 'neocon-bijbel'), National Review (Opgericht in 1955, bracht uit haar rangen een veelvoud aan republikeinse kopstukken voort), The Weekly Standard (In 1995 opgericht door William Kristol, betaald door Rupert Murdoch - zowat 's werelds grootste mediamagnaat -, ijvert naar eigen zeggen voor een 'American Empire'). De redactie bestaat uit zowat een 'who's who?' van PNAC-leden.), The New Republic (In 1914 oorspronkelijk nog begonnen als links-progressief tijdschrift dat echter dezelfde politieke haarspeldbocht heeft gemaakt als de 'New York Intellectuals'), The National Interest (In 1985 opgericht door Irving Kristol, andere leden zijn neocon-kopstukken als Richard Perle, Midge Decter, Charles Krauthammer, S. P. Huntington,...), en tenslotte nog The Public Interest (In 1965 opgericht door alweer Irving Kristol.). Vele 'neocons' publiceren verder ook nog in The New York Times, The Washington Post en The Wall Street Journal, om er slechts enkele te noemen; en verschijnen regelmatig als volledig neutrale politieke analisten op o.a. zowat alle belangrijke Amerikaanse televisiestations (Fox News Network natuurlijk voorop). Wie een beetje thuis is in de politieke economie van het tegenwoordige mediabedrijf beseft ongetwijfeld wat een consequenties dit alles heeft. Wie heden ten dage niet gewoon zomaar toegang heeft tot de media, maar gewoon ongeveer alle belangrijke media in zijn/haar achterzak heeft zitten, die kan een wereldbeeld *maken* en daar het nodige profijt uit trekken. Denk bijvoorbeeld alleen nog maar aan Berlusconi.

Het zou natuurlijk ook mijn paranoïde verknijpte brein kunnen zijn, maar ik vind dit alles toch wel lichtjes verontrustend. Reden om dus maar eens dieper in te gaan op waarmee de edele heren neocons zich zoal hebben bezig gehouden doorheen de jaren 1990. Zoals ik al zei gingen ze noodgedwongen 'ondergronds' na het uitlekken van Wolfowitz's 'Defence Planning Guidance' in

1992. In 1995 komen ze echter terug boven water met de oprichting van The Weekly Standard door Kristol Jr. Het volgende belangrijke document is dan het veelzeggende 'A Clean Break: A New Strategy For Securing The Realm' uit 1996. Geschreven voor de rechtse Israëliëse Likud-partij, getuigt dit 'policy-advies' van de meest hardcore neocon-overtuigingen (en een diepgaand islam-rascisme), en legt het meteen een belangrijke link bloot tussen de neocons en de

onafhankelijke staat Israël. Eveneens in 1996 verscheen het hierboven reeds geciteerde 'Toward A Neo-Reaganite Foreign Policy' van Kristol en Kagan, die een jaar later PNAC zouden oprichten als "a non-profit educational organization dedicated to a few fundamental propositions: that American leadership is good both for America and for the world; and that such leadership requires military strength, diplomatic energy and commitment to moral principle." Een van hun eerste belangrijke openbare acties was het sturen van een open brief aan toenmalig president Clinton. Op 26 januari 1998 publiceerden ze deze brief om Clinton er toe aan te zetten dat hij zou zorgen voor een 'regime-chance' in Irak, aangezien dit land volgens hen de belangrijkste bedreiging vormt voor het welzijn der Amerikaanse Natie. Nog voor de verkiezingen van 2000 publiceert PNAC vervolgens het befaamde 'Rebuilding America's Defenses', dat zich specifiek richt tot de volgende president om het voorgestelde beleid effectief uit te werken teneinde een catastrofe te vermijden. Op 20 september 2001 schrijven ze vervolgens een nieuwe 'open letter to the president'. De inhoud is dezelfde als die van de brief aan president Clinton, maar is nu veel sterker gedrenkt in een retoriek van een nationale Amerikaanse opdracht om wereldwijd de vrede te handhaven door een oorlog tegen het terrorisme. De tijden zijn ondertussen namelijk drastisch veranderd.

Om te beginnen hebben heel wat neocon-kopstukken sinds de 'verkiezing' van president Bush Jr. een belangrijke plaats toegewezen gekregen binnen de regering; en dan nog wel specifiek op posten binnen het pentagon en het ministerie van buitenlandse zaken. Wie zich nog iets herinnert van het internationale schandaal dat uitbrak toen bekend werd dat Bush als één van zijn eerste presidentiële daden een 'Kabinet voor Strategische Mis-Informatie' had opgericht, kon toen al vermoeden wat een voorproefje dit was van wat de wereld nog te wachten stond. Het enige dat de neocons er, nu ze weer veilig het roer in handen hadden, nog van kon weerhouden om hun megalomane politiek radicaal door te voeren was, zoals ze zelf reeds in 2000 hadden aangegeven, het ontbreken van een 'Pearl Harbor-like event' om de steun van de grote massa's los te kunnen weken. Toen vond echter 9/11 plaats, en begonnen er ook nog anthrax-brieven te circuleren. De Amerikaanse Natie was zich meteen weer ten

volle bewust van de essentiële vraag: Where is the threat?, en menig Amerikaans staatsburger zag weer duidelijk de Amerikaanse Nationale Opdracht: het verdedigen van democratie en vrijheid, wereldwijd. Leo Strauss zou tevreden zijn geweest.

De edele heren neocons omhelsden natuurlijk deze gelegenheid om hun radicale politiek door te voeren: zo bestaan er interne nota's van het ministerie van defensie, gedateerd 9/11, waarin Donald Rumsfeld aan zijn medewerkers opdraagt: "Go massive. Sweep it all up. Things related and not." Een ander citaatje? "At 2:40 p.m., the notes quote Rumsfeld as saying he wanted "best info fast. Judge whether good enough hit S.H." - meaning Saddam Hussein - "at same time. Not only UBL" - the initials used to identify Osama bin Laden." Na al wat ik hierboven verteld heb is dit natuurlijk zelfs niet meer onverwacht te noemen, maar wat dacht u van de volgende woorden van Condoleeza Rice, toenmalig 'national security adviser', gericht tot de National Security Council meteen na 9/11: "think seriously about 'how do you capitalize on these opportunities' to fundamentally change American doctrine and the shape of the world in the wake of September 11." En leg hier ook eens volgende citaat van Richard Perle tegenover: "We are going to have to take the war against [the terrorists] often to other people's territory, and all of the norms of international order make it difficult to do that. So the president has to reshape fundamental attitudes toward those norms, or we are going to have our hands tied by an antiquated institution [the traditional international system] that is not capable of defending us."

Eveneens op 9/11 werd tegen zo'n 12 uur 's nachts de 'Patriot Act I' gedrukt. Reeds de volgende morgen keurde het parlement het erg ijvige wetsvoorstel goed, waardoor zowat alle belangrijke grondwettelijke rechten en vrijheden in de USA voor onbepaalde tijd werden opgeschort. Dat de tijd tussen het drukken en het stemmen gewoonweg te kort is om iemand toe te laten het document ook effectief te hebben gelezen, is blijkbaar voor niemand een probleem geweest. Ook nu nog blijft het document, dat het land verandert in een natie onder 'martial law', met alle gevolgen vandien, onveranderd van kracht. Men werkt momenteel zelfs aan een 'Patriot Act II' die de burgerrechten nog verder moet eroderen. Zegt Hitler's reactie op de Reichstag-brand nog iemand iets? In september 2002 werd vervolgens de doctrine die in 'Rebuilding America's Defenses' wordt gepropageerd, overgenomen in het officiële beleidsplan van de Amerikaanse regering: 'The National Security Strategy Of The United States Of America'. Belangrijkste punten: Amerika kent zich het recht op pre-emptive strike toe: het preventief aanvallen van potentiële vijanden, liefst voor ze zich zodanig kunnen ontwikkelen dat ze echt gevaarlijk zouden kunnen worden; alsook het recht om ongestraft unilaterale acties te ondernemen wanneer de Amerikaanse veiligheid dat vereist en internationale organisaties niet willen meewerken; en tenslotte formuleert de Amerikaanse regering nu zelf de noodzaak tot het creëren en in stand houden van een wereld onder Amerikaanse hegemonie. Toen de schandalen rond Abuh Graib uitlekten, distantieerde de regering zich formeel weer even van de neocons en moest er met postjes worden geschoven, maar na de hervervorming van Bush werd al snel duidelijk dat ze nog steeds op de onvoorwaardelijke steun van de regering Bush kunnen rekenen. Slechts één, doch erg veelbetekenende, aanwijzing hiervoor is de, op aandringen van Bush zelf gebeurde, benoeming van Wolfowitz als leider van de wereldbank in begin 2005. Iedereen die iets van economie of ontwikkelingshulp afkijkt begrijpt meteen welke gigantische consequenties die benoeming heeft. De laatste belangrijke ontwikkeling tenslotte dateert van nog geen maand geleden (september 2005): een nieuw wetsvoorstel werd goedgekeurd dat Amerika nu het recht geeft om preventieve nucleaire aanvallen uit te voeren, ook tegen landen die zelf geen kernwapens bezitten.

9/11 was dus echt wel het meest gelukkige toeval dat de neocons kon overkomen, maar ook daar stellen meer en meer mensen zich vragen bij. Wat

Niet van willen maar van moeten

VUB vrijt KUB op

Academische Openingsrede in het teken van samenwerking te Brussel

Niet van willen maar van moeten volgens Rector Benjamin Van Camp en de Vlaamse Overheid.

“Brussel, vaut bien une messe” was het thema van de academische openingsrede van Rector Benjamin Van Camp. In de logica van de hervormingen in het hoger onderwijs in Vlaanderen, naar aanleiding van het Bachelor-Master decreet, dringt een besparingsronde zich op in het hoger onderwijs met momenteel de pijlen gericht op Brussel. Wilt men verder in Brussel dan moeten de twee concurrerende associaties en hun instellingen rond de Katholieke Universiteit Leuven (KUL) en de Vrije Universiteit Brussel (VUB) in Brussel nauwer samenwerken. Dat was zowel de toon van de Rector als Jean-Luc Van Raes, Voorzitter van de Universitaire Associatie Brussel (UAB) en een week eerder al die van Vlaamse Minister van Onderwijs en Werk Frank Vandenbroucke (SP.A) tijdens de opening aan de Katholieke Universiteit Brussel (KUB). Niet toevallig ligt er op het bureau van Rector Mark Van Hoecke van de KUB een brief van Van Camp met een voorstel tot een verregaande samenwerking. Peter Theunissen, studentenvetegenwoordiger van de Erasmus Hogeschool Brussel (EHB) in de UAB, kwam op de openingsrede kritisch uit de hoek over de ondermaatse ondersteuning van de studenteninspraak aan zijn instelling. Spijtig genoeg kon de studentenvetegenwoordiger van de VUB weinig beroeren met een opsomming van feiten over de nieuwe studentenraad en daarbij passende dankwoorden voor de academische overheid.

Zoals elk jaar, daalt er traditioneel in het begin van het Academiejaren een leger van copy- en ghost-writers neer op de VUB zodat de nodige personalia aan het lezersgestoelte hun gedachten in woorden kunnen omzetten. Was je in de bibliotheek op zoek naar boeken voor passende historische citaten dan kwam je van een kale reis thuis. Historisch in 1594, weliswaar in Parijs, maar allicht met minder bloedvergieten in 2005

te Brussel. Met de uitspraak “Brussel, vaut bien une messe” verwees van Camp naar de uitspraak van Henri De Navarre in 1594, leider van de Hugenoten in Frankrijk. Henri veranderde van religie (van protestant naar katholiek) om zo koning te kunnen worden van een voorheen door godsdienstoorlog (protestanten – katholieken) verscheurd land. De geschiedschrijvers lieten hem de analen ingaan als de eenmaker van Frankrijk en de door hem geveugelde uitspraak “Paris, vaut bien une messe”. Religie werd m.a.w. ondergeschikt aan een hoger doel, hier de eenheid van Frankrijk en de vrede. Volgens sommigen een voorloper van godsdienstvrijheid, volgens anderen gewoon een truc met het volk.

De waarheid voor Brussel is weliswaar iets subtieler en minder heroïsch maar toch. Het thema is daarom niet minder actueel. Sinds de invoering van het bachelor en masterdiploma moeten hogescholen en universiteiten zich van de Vlaamse Overheid verenigen in een associatie (vzw) die zich liefst regionaal groepeerde en soms dus ook over levensbeschouwelijke grenzen heen. De bedoeling was om kostenbesparend op te treden op vlak van samenwerking in onderzoek en onderwijs. Omdat een regionaal karakter eenmaal moeilijk valt op te leggen per decreet, gezien de grondwettelijke vrijheid van onderwijs en vereniging, maakte de KUL hiervan gebruik om het merendeel van alle katholieke hogescholen onder haar hoede te nemen, zo ook in Brussel. Ze werd daarmee in marktgerichte termen de grootste speler in Vlaanderen, zoals altijd katholiek van de Dijle tot de Noordzee. De KUB echter mocht zich in dit decreet met niemand associëren. Zij levert als enige universiteit zonder hogescholen in Vlaanderen quasi alleen bachelordiploma's af. Degene die er afstuderen moeten verder naar andere universiteiten, meestal de KUL omdat hun programma's via samenwerkingsakkoorden het meest op elkaar zijn afgestemd. Het zijn dan ook niet veel studenten die ze aflevert. En daar wringt het schoentje. In centen uitgedrukt kost een student aan de KUB meer dan een student dan pakweg van de Universiteit Gent. Daarover zei Vandenbroucke met zijn speech aan de KUB tijdens hun academische openingsrede het

volgende, “In grootteorde bedraagt deze spanning één op twee, dit wil zeggen dat een student aan de duurste universiteit - de KUB - dubbel zoveel wordt gefinancierd dan aan de goedkoopste - de Universiteit Gent. Dit is onhoudbaar en niet meer in overeenstemming te brengen met het gelijkheidsbeginsel. De Universiteit Gent heeft in zijn klacht over deze ongelijke financiering niet toevallig zijn gelijk gehaald bij het Arbitragehof. In het kader van het nieuwe financieringssysteem zal hiervoor een oplossing moeten worden gezocht, die billijk is voor iedereen maar die ook de toets van het gelijkheidsbeginsel moet kunnen doorstaan. Dit betekent dat het verschil objectiveerbaar moet zijn.”.

Daarnaast beconcurreren beide associaties, rond de VUB en de KUL in Brussel elkaar met het aanbieden van verschillende opleidingen in verschillende varianten en disciplines. In ogen van de overheid is het aanbieden van twee keer dezelfde opleiding in een klein gewest zoals Brussel dan ook geldverspilling. Dat is de voornaamste reden. Op de tweede plaats verhindert het de samenwerking die mee zou kunnen bijdragen aan het oplossen van de socio-economische problemen waarmee het Brussel Gewest kampt zoals de werkloosheid door bv. het creëren van jobs door onderzoek en ontwikkeling.

De overheid hoopte dat instellingen door zelfregulering en afspraken onderling opleidingen afbouwden. Maar dat gebeurde evenwel niet. Nu legt Frank Vandenbroucke het hoger onderwijs de knip in het budget, duidelijker kon het niet in dezelfde speech, “Financiering is immers een zeer krachtig beleidsinstrument en ik denk dat een grote opportuniteit zou gemist worden wanneer we van het financieringsdecreet geen gebruik zouden maken om vooruitgang te boeken op het gebied van rationalisering.”. En hij doelde ook op het voortbestaan van de KUB, “Met name deze universiteit zal zich - en ik weet dat ze dat ook doet - kritische vragen moeten stellen over haar eigen toekomst. Ik heb niet de intentie die zelf te

bedreigen, maar men moet wel beseffen dat een aantal feiten voldoende ernstig is en een strategisch antwoord vergen. Kleinschaligheid is een troef die deze instelling uitspeelt, ook wat de aanpak van het onderwijsproces en de studentenbegeleiding betreft, maar wanneer is een kritische ondergrens bereikt? Kan een instelling met minder dan 400 studenten nog een universiteit worden genoemd - zo vragen vele buitenstaanders zich af -, ook al omdat we bij de hogescholen met harde hand in 1994 de ondergrens op 2000 hebben vastgelegd, ook in Brussel?”.

Het nieuwe financieringsdecreet laat m.a.w. geen spaander heel van de KUB. Een van de nieuwe voorwaarden is dat een instelling een minimaal aantal studiepunten in haar totaliteit moet hebben en dat minimum ligt vanaf 2007 op 60.000 studiepunten. Voor KUB en andere kleinere instellingen is de boodschap duidelijk. Dat wordt ook expliciet erkend en beschreven in het nieuwe wetsvoorstel van financiering. Instellingen die de norm niet halen moeten fuseren. Vanaf 2008 ligt de norm op 90.000 en vanaf 2009 op 120.000 studiepunten. Hoe de financiering voor de VUB zou verlopen met dit nieuw financieringsvoorstel is niet geweten. Tenzij het nieuwe financieringsvoorstel niet doorgaat worden er voor de KUB ook twee opties uitgedacht, ofwel een fusie-annex samenwerking met de VUB ofwel wordt de KUB een mogelijke dependance van de KUL zoals de KULAK in West-Vlaanderen. Zoniet een oorlogsverklaring voor de VUB want vanaf dan krijgt de KUL een rechtstreekse poot in Brussel. Het is m.a.w. wachten op de KUB. Brussel, vaut bien une messe? On vera...

The Knight Rider

Weblink

<http://www.vub.ac.be/home/academischeopening/>
<http://www.ond.vlaanderen.be/beleid/nota/20051010-financiering-HO.htm>
<http://www.ond.vlaanderen.be/beleid/toespraak/050923-KUB.htm>

Vervolg: Leo Strauss & PNAC

dacht u bijvoorbeeld van volgende gegevens, die stuk voor stuk in de loop der jaren na de gebeurtenis als niet te ontkennen feiten zijn komen bovendien: Alhoewel Condoleeza Rice meteen na 11 september heeft gezegd dat ‘niemand er zelfs ooit maar aan gedacht had dat vliegtuigen als een terroristisch wapen zouden kunnen gebruikt worden’, bestaat er een stapel documenten van het pentagon en de CIA waaruit blijkt dat ze al zeker sinds 1996 zelf met de idee spelen. Iemand is er in geslaagd twee dagen voor 9/11 anoniem te investeren (sowieso al een onmogelijkheid in Amerika) in exact die twee vliegtuigen die zich in de WTC-torens hebben geboord; en er bestaan nog heel wat zaken van ‘handelen met voorkennis’ omtrent 9/11, waarvan minstens enkele zeer duidelijk naar de nummer drie van de CIA, A. B. “Buzzy” Krongard, leiden. Ook het anthrax van de befaamde anthrax-brieven is onontkenbaar afkomstig uit CIA-laboratoria. Verder bestaat er een lange waslijst van zowel nationale als internationale officiële waarschuwingen voor 9/11 aan de Amerikaanse regering, waarvan de vroegste reeds uit 1998 dateert. Verder zijn de WTC-torens niet zomaar ingestort als gevolg van de vliegtuig-inslag en de zwaartekracht (wat sowieso al een wereldpremiere zou zijn voor een gebouw met zulk een solide constructie dat bijna volledig was opgetrokken uit een kader van massief staal!), maar is onweerlegbaar te zien op videobeelden hoe de torens werkelijk worden opgeblazen: er moet dus gebruik gemaakt geweest zijn van springstof. Iets wat bevestigd wordt door de vele ooggetuigenverslagen van mensen die beweren op het moment van de ineensstorting een opeenvolging van explosie's te hebben gehoord. Ook WTC-toren 7 is trouwens uren later nog ‘ingestort’ door ‘vuurschade’. De eigenaar zelf heeft later toegegeven dat dit het werk was van

een officiële sloopfirma. Een analyse van dit hele verhaal leidt rechtstreeks naar de firma Controlled Demolition Incorporated en de officiële veiligheidsfirma's van het World Trade Center, Kroll & Associates en Stratasec. Verder is er nog de zaak van de militaire oefeningen: op 11 september zelf vonden in heel Amerika gigantische simulatie-oefeningen plaats, waarbij één simulatie draaide rond twee vliegtuigen die de WTC-torens aanvielen. Ten gevolge van die oefeningen had het leger reeds op 10 september een provisorisch ‘hoofdkwartier’ opgesteld op ‘Ground Zero’. Alhoewel zulke oefeningen eerst ten strengste werden ontkend door de regering,

werd later één simulatie-oefening officieel toegegeven. In werkelijkheid zou het echter gaan om minstens 35 oefeningen, waarvan de eerste reeds in 1998 zou zijn gehouden. Een ander pittig detail is dat dankzij die oefeningen Dick Cheney de enige persoon was die wist wat er in werkelijkheid gebeurde op het moment van de terroristische aanval: hij bestuurde namelijk de radarbeelden die vijandige vliegtuigen moesten simuleren, en was zelf de enige die onderscheid kon maken tussen werkelijke gegevens en de simulaties. Zonder iets te willen insinueren is het dus alleszins onontkenbaar dat Cheney in een positie was waarin hij 9/11 kon laten gebeuren.

Leg dit dan nog naast de vele sms'jes die bewoners van ground zero of personen die in de twin towers werkten verwittigden dat er iets te gebeuren stond en ze beter maar uit die buurt konden blijven; sms'jes die trouwens alweer naar het Amerikaanse leger leiden wanneer men op zoek gaat naar waar ze vandaan zouden komen. En luister dan eens naar de woorden van Stanley Hilton, een respectabel advocaat die samen met enkele anderen (waaronder mensen uit de ‘inner circle’ van de regering) een proces voert tegen de huidige regering van de VS voor massamoord en samenzwering tegen de natie, die tevens beweert over bewijzen te beschikken dat 1) de ‘Al-Qaeda-terroristen’ die de vliegtuigen in kwestie hebben ‘gekaapt’ eigenlijk spionnen waren die op de loonlijst van de CIA stonden, 2) Osama Bin Laden reeds in 1996 is vermoord door de CIA, en 3) President Bush zelf toestemming zou hebben gegeven voor dit hele plan om de Amerikaanse moraal te revitaliseren.

Het is natuurlijk steeds verstandig om niet te snel conclusies te willen trekken, maar het lijkt me toch wel duidelijk dat er genoeg redenen bestaan om deze gehele toestand als een gevaarlijke politieke situatie te beschouwen. Het bestaan en de politieke ideeën van PNAC op zich zijn al een ernstige reden om verontrust te worden; met het laatste lijstje van feiten in het achterhoofd, en vooral ook het feit dat aan deze zaken zelden of nooit enige ernstige aandacht wordt besteed, wordt het volgens mij duidelijk dat het geen goed idee kan zijn om deze gang van zaken gewoon maar te laten gebeuren.

“The only thing that is necessary for the triumph of evil is for good men to do nothing”, heeft Edmund Burke ooit gezegd. Probably he's still right.

Bram Langmans

Psychologie van de angst

America Under Skrik

De werknemers die in de Twin Towers vast zaten voelden het, de mensen die renden voor de gigantische stofwolken idem, de kinderen die in stoffige kelders zaten te wachten op een komend Amerikaans bombardement ook, net zoals de half door elkaar geslagen omstaanders van een bomaanslag. Iedereen kent angst en in de laatste jaren is er geen emotie meer gevoeld als deze – buiten misschien haat. Maar haat wordt vaak gevoeld door angst, dus van de ene praten is de andere vermelden.

De evolutietheorie zegt dat veel karakteristieken van een organisme enig nut hebben voor diens overleven omdat ze anders weggeselecteerd zouden zijn. Zo ook dus de angst. Om te overleven moet men kunnen onderscheiden wat gevaarlijk is en wat niet. Dat wat als gevaarlijk gezien wordt, zal angst inboezemen en zodoende ontweken worden. Het uit de weg gaan van gevaarlijke dingen heeft dus – logischerwijs – overleving als gevolg. (Of alleszins een grotere kans tot overleving.) Men heeft geen schrik van iets omdat het biologisch of genetisch zo gedetermineerd is. Iets boezemt dus geen angst in zolang men in het verleden geen reden heeft gehad om te denken dat dat iets een bedreiging tot persoonlijke overleving inhoudt.

Dit heeft twee vragen als gevolg: wat zorgt er voor dit aanleren van angst? En is dit aanleren mogelijk zonder dat men het gevaarlijke object daadwerkelijk ontmoet? Op deze laatste vraag is het antwoord: ja, angst kan door middel van observationeel leren tot stand komen. Een ander angst zien vertonen als gevolg van iets is genoeg om zelf angstig te worden bij het zien van datzelfde iets. Dit is een klein geluk voor het dierenrijk, want anders zou een dier steeds eerst gevaar moeten lopen voordat het kan leren dat dat object ongezonde neveneffecten heeft.

Maar wat zorgt er nu precies voor dat we angst (aan)leren? De hersenstructuur die hoofdzakelijk bezig is met de herkenning en verwerking van emoties en – specifiek – angst is de amygdala (Lat. ‘amandel’). Ze verwerkt de emotionele betekenis van stimuli en genereert onmiddellijke emotionele en gedragsmatige reacties. De affectieve verwerking in de amygdala zou een mechanisme zijn dat zich ontwikkeld heeft doorheen de evolutie om dieren te beschermen voor gevaar. Ook heeft men in de jaren 90 vastgesteld dat de amygdala de belangrijkste hersenstructuur is voor emotioneel leren. Indien de amygdala beschadigd wordt, heeft dit nefaste gevolgen voor de klassieke conditionering van angst. De persoon vertoont geen geconditioneerde angst bij het zien van een gevaarlijk object. Hij of zij weet dat een bepaald voorwerp pijn voorspelt, maar toont geen fysieke reacties op dit weten. (Fysieke kenmerken van angst zijn o.a. verhoogde bloeddruk, vernauwing van de pupillen, verhoogde hartslag,...)

Zoals reeds gezegd is angst nuttig, omdat het ons voor gevaar waarschuwt. Wanneer men echter bang wordt terwijl er geen duidelijke dreiging is, spreekt men over fobieën. Deze niet onderbouwde angst kan een specifiek onderwerp hebben of eerder diffuus zijn. Bij het eerste spreken we over een *enkelvoudige fobie* (bv. agorafobie, acrofobie, americanofobie, ...), in het tweede geval over een *generalised anxiety disorder*. Ook bestaat er *sociale fobie*, wat angst voor een negatieve evaluatie door anderen betekend – met als vaak voorkomende uiting de angst voor

publiekelijk spreken of eten in het bijzijn van anderen. Dit zijn voorbeelden van verregaande en levensverstorende angst bij een individu. Maar wat als ongegronde angst een groep inpalmt? Zoals reeds gezegd kan angst aangeleerd worden door middel van observatie – we leren dan door middel van een voorbeeld of ‘leraar’. En wat is op dit moment de meest wijdverspreide leraar in de wereld? Inderdaad – de blube tube. De media

oplossing voor gevonden, namelijk generaliseren. We maken hokjes en daar stompen we anderen in op basis van luttele en slecht onderbouwde criteria. Dit is een fijn zondagavondspelletje met als gevolg bijvoorbeeld de volgende redenering: “Die terroristen zijn moslimextremisten, dus misschien zijn alle moslims extremisten!!!”. (Ziehier een prachtig staaltje logica, afgezien dan van de koeien van fouten die erin staan). Spijtig

leert ons dingen – feiten (Hoeveel eieren legt een werkmier? Nul), normen (stel je oversten niet in vraag) of emoties (gelukkig zijn omdat je huis gekuist is door twee nieuwsgierige, geblondeerde vrouwen van middelbare leeftijd). De media leert ons hetzelfde als een leeuw in de savanne een gnoe leert: waar moet je schrik van hebben en waarvan niet. En hoewel deze kracht zou gebruikt kunnen worden om angst te verlagen en het welzijnsgevoel te verhogen, is dit niet wat er de laatste tijd gebeurt. Als we de media van vandaag moeten geloven, horen we schrik te hebben van terroristen, extremisten, gelovigen en zwarten (dit laatste vooral in de Amerikaanse media). En hoewel je duidelijk kan zien aan een zwarte dat hij daadwerkelijk zwart is, ligt dat in de eerste drie gevallen ietsje moeilijker. Geen paniek, de mens heeft hier eeuwen geleden reeds een

genoeg blijft het niet bij die ene veralgemening en leven we desgevolgs in een wereld die doordrenkt is met angst. Angst voor de naaste, angst voor het veraffe. Dit allemaal terwijl de wereld, of alleszins de dagelijkse leefwereld van de gemiddelde Belg, in de laatste jaren stukken veiliger geworden is.

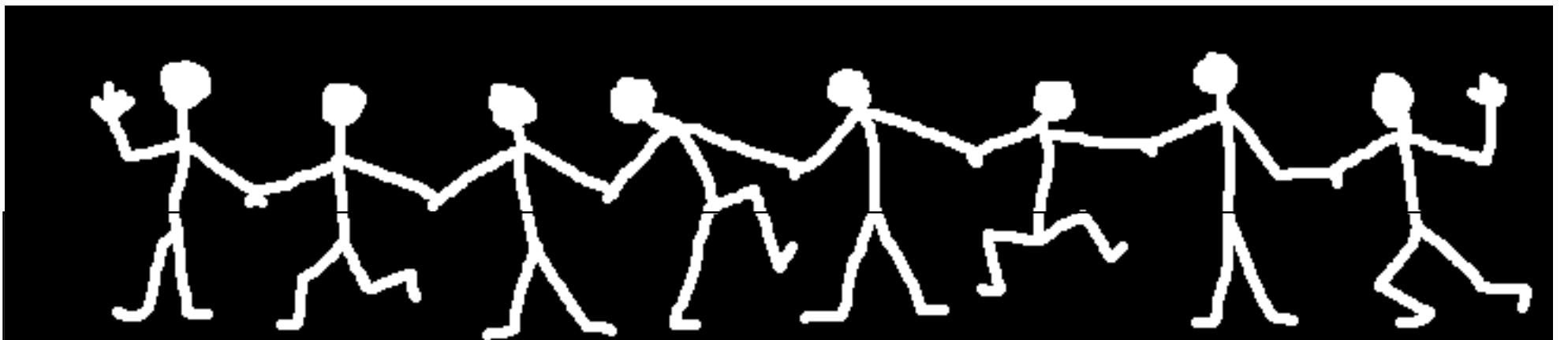
De media leert ons dus, op een zeer uitgebreide manier, angst te hebben voor bepaalde dingen. Mijn voorbeeld is er één dat vandaag de dag courant is, maar voor 9-11 lagen de zaken anders. Kunt u geloven dat in “Megatrends 2000” dat de grote politieke, economische, ... trends van de jaren 90 voorspelde het woord “angst” niet eens voorkomt? Het cultboek van Naisbitt en Aburdene rept er met geen woord over. De wereldomvattende angst die vandaag de dag heerst was dan ook helemaal niet te voorzien en

is – geheel of gedeeltelijk – het gevolg van 9-11 en diens aftermath. Deze schrik is echter niet enkel een gevolg van de media, het is soms ook een oorzaak van terrorisme of meer bepaald islamterrorisme. In de Arabische cultuur is respect heel belangrijk en veel Arabieren hebben het gevoel niet gerespecteerd te worden door anderen (meer bepaald door het Westen). Als een persoon een tekort aan respect voelt kan hij verschillende kanten uit. Hij kan een omkering van de moraal doorvoeren zoals Nietzsche beschreef of hij kan respect afdwingen door macht uit te oefenen. Macht impliceert automatisch een bepaalde graad van angst.

De angst voor het wereldterrorisme is eigenlijk gelijk te stellen aan de angst voor de dood. De fysieke dood of de dood van onze samenleving. En net dat is iets dat in onze Westerse samenleving een belangrijk gegeven is. Dat waar men schrik voor heeft, wordt niet besproken en waar wordt er nooit een woord over gerept bij ons? Inderdaad, de dood. We spreken nooit over sterven op zich, maar steeds over de angst voor het niet meer zijn. Door te spreken over de angst en daarop te focussen wordt het echte genegeerd, nl de toestand zelf. Dit kan men zien in onze media (vnl de Amerikaanse): er worden bijna geen doden getoond op de televisie, het zijn altijd “bijna doden”. Ook onze begrafenis zijn een mooi voorbeeld. Een gemiddelde Belgische begrafenis verloopt sober en met weinig emotievertoon. We staan er allemaal maar een beetje bij en daarna gaan we koffiekoeken eten. Wat er nu net gebeurt is met die ene geliefde wordt in het ongewisse gelaten. Nu kan men zeggen dat het onderwerp wel besproken wordt in het concept van het hiernamaals, maar ook dit is niet juist. Het idee van de hemel gaat niet om sterven, maar om leven. Zowel de hemel, de hel, als reïncarnatie zijn verderzettingen van het leven. Men sterft eigenlijk niet. De dood wordt gezien als een “gebeurtenis” waarna verder kan geleefd worden en niet als het einde van het leven, of het eind van het bekende.

Het probleem met alomtegenwoordigheid is dat de mens dingen gemakkelijk gewoon wordt. We worden afgestompt en taferelen die ons angst of afschuw zouden moeten inboezemen, doen dat niet meer. De vroegere wakkerschud-tactiek om oorlogsmisdaden of mensonterende toestanden te tonen werkt niet meer. Er moeten nieuwe middelen gevonden worden en één van die middelen is symbolisch gevaar. Zoals ik eerder zei toont de media ons beelden en kneedt daardoor onze geest. De media verteld ons schrik te hebben van iets dat we niet kennen – De Terrorist Die Iedereen Kan Zijn. Kan het symbolischer? De aanvallen op de Twin Towers waren ook een mooi staaltje symboliek: de mensen waren niet zozeer aangedaan door de 5000 doden, maar door het teloorgaan van een Amerikaans symbool. Het was een aanval op de “American way of life”. Andere groeperingen gebruiken deze techniek ook. Een prachtig voorbeeld daarvan is de clip van Unicef waarin het smurfendorp wordt gebombardeerd. Het shockeert de mensen. Het shockeert hen zelfs meer dan kinderen die sterven door honger of ziekte. Waarom? Omdat de smurfen symbool staan voor kindertijd en onschuld; ze staan symbool voor ons.

Laetitia Van der Vennet

Kom en schrijf voor De Moeial!

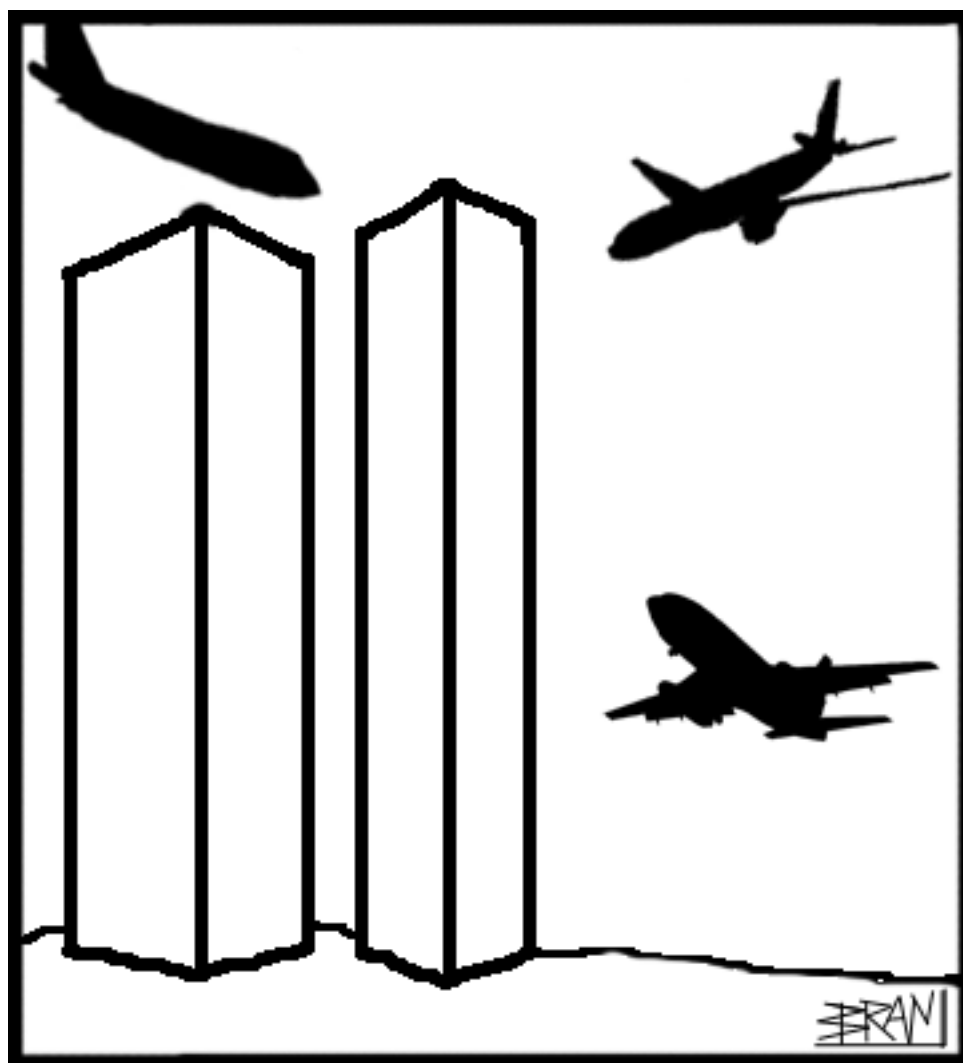
Ideologiekritiek: Sundri Spreekt II

De tweelingzoon & de ijzeren vogels

Wat voorafging: Toen John Earl Gray op 13 april 2002 werd vrijgelaten uit de 'Henry Young Penitentiary Institution' scheen het leven hem toe te lachen. Hij zakte op zijn knieën en sprak vol goeie moed tot de zon over zijn voornemens om vanaf nu het extreme genot van de herwonnen vrijheid zo intens mogelijk te blijven smaken. De zon echter, zij lachte; en smalend liet ze zich uit over de menselijke goedgezindheid. Al snel kregen de twee dan ook ruzie, en zoals dat gaat in het leven scheidden ook hun gezamenlijke wegen zich in conflicterende directies. John ging vervolgens terug naar zijn geboortestad; alwaar hij ontdekt dat ook de wereld niet heeft stilgestaan tijdens zijn vijftienvijfjarige verblijf in de gevangenis. Alles draait nu om vrijheid in zakformaat, zomaar op straat te koop tegen standaardprijzen. John ontdekt echter al snel dat ook deze nieuwe ICT-technologieën zijn drang naar absolute vrijheid niet kunnen bevredigen. Hij gaat dan maar op zoek naar de huiselijke warmte van zijn eigen nest. Daar aangekomen moet hij echter vaststellen dat zijn vrouw hem in de tussentijd heeft vervangen voor een of ander derderangs-burgermannetje. John vermant zich en besluit dan maar zijn leven zelf in handen te nemen: hij slikt zijn criminele beroepstrots door en stapt het eerste het beste interimkantoor binnen op zoek naar werk. Daar blijkt echter dat wie geen woonst heeft ook niet zomaar werk kan krijgen. Na een afmattend gevecht tegen de administratieve bureaucratie slaagt John er in de nodige formulieren in de wacht te slepen. Daarmee vindt hij een voorlopig onderdak in het crisis-opvangcentrum. Doch daar begint de ellende pas echt. Wanneer John begint aan zijn wanhopige zoektocht naar eender welke onderbetaalde job die normaal bestemd zou zijn voor Oost-Europese immigranten, ondervindt hij namelijk reeds snel wat het is om gediscrimineerd te worden: zijn gevangenisverleden blijft hem achtervolgen als een schaduw die zich zelfs nog vertwijfeld blijft aftekenen in het duister van de diepe zwarte nacht. John, echter, laat de moed niet zakken. Na veel gezwoeg en vernederingen vindt hij werk als metser-diender. John wordt, zoals zovelen in die tijden, het slachtoffer van pesten op het werk. John voelt wederom de neiging de kop opsteken, en kan zich niet langer beheersen. Het eeuwigdurende respect van zijn collega's is nu verzekerd. Lang blijft John aan de basis van sociaal werkverkeer; maar na lang volhouden en hard werken maakt John eindelijk carrière. Hij is nu een volwaardig meester-metsers. John's leven tussen de 'happy few' bevalt hem goed: feestjes met hallucinante hoeveelheden champagne, klassehoeren en het Columbiaanse witte goud. Op een dag wordt hij aangesproken door de Burgemeester. Die overtuigt hem om een nieuw en enorm stadscomplex te bouwen. John, met zijn crimineel verleden de aangewezen persoon voor de klus, zou een groot en rijk man worden, wanneer hij er in slaagt deze witwas operatie tot een goed einde te brengen. Met een nooit geziene ijver en drift gaat hij aan het werk. Een enorm labyrint van diepe gleuven wordt gegraven. Om de funderingen te bouwen worden daarna vele vrachten cement aangereden. Maar dan breekt de grote cement-crisis uit. John zal zijn fundamenten nooit afkrijgen! De wanhoop al lang voorbij trekt hij de woestijn in op zoek naar cement op de zwarte markt. Daar, echter, ontmoet hij Sundri. Deze vertelt John over de wereld der gespuis; een wereld die voor John nu voorgoed een ver verleden is geworden aangezien hij bij Sundri in de leer zal gaan. Sundri spreekt ook over de verderfelijke hang naar zekerheid die de middelmensen teistert en over de afkeer van het leven...

John keek aandachtig naar de kleine wormpjes die uit de knol in zijn linkerhand kwamen gekropen. Als dit zo door bleef gaan zag het er naar uit dat hij de bietenoogst van dit jaar ernstig naar de kloten had geholpen. John voelde hoe de neiging de kop weer opstak. Hij keek even verwilderd om zich heen en smees vervolgens de biet tot moes tegen een boom die een kleine honderd meter verder stond. Toen hij zich weer omdraaide stond Sundri achter hem. Deze schudde even meewarig het hoofd en sprak: "Bedaart toch, John; en laat mij u het verhaal vertellen van de tweelingzoon en de ijzeren vogels. Toen op een dag de eerstgeborene 's avonds later weg was gebleven dan tot hier toe zijn gewoonte was geweest, hing er een zware spanning in het kleine huisje van de familie Ruisch. Het avondeten, nochtans weelderig opgediend, stond onaangeroerd op tafel. Daaromheen zaten de vier andere leden van het gezin somber voor zich uit te staren. Plotsklaps weerklonk het geluid van de klink, gevolgd door het knarsen van de achterdeur. Wie op dat moment in de kamer aanwezig was geweest had de ijzige kilte die in de kamer hing naar nieuwe hoogtes kunnen voelen evolueren. Het jongere zusje zat alvast bleek bibberend op haar stoeltje heen en weer te schuiven; wanneer eindelijk het gezicht van de eerstgeborene voor de wachtenden zichtbaar werd. Zijn hoofdhaar was verworpen tot een rauwe klont bloed. De vader, die al die tijd met een norske blik in de ogen naar de tafelpoot had zitten staren, sprong nu eensklaps recht en zette het op een tieren. 'Awel manneke! Wie denkte gij wel da ge zijt?! Gij kon ons weer niks laten weten zeker?!' Nog voor hij die laatste woorden beëindigd had kwam zijn vuist reeds met volle kracht in de maagstreek van de eerstgeborene terecht. De moeder zette het vervolgens op een hysterisch krijsen en het zusje viel in katzwim van haar stoel. 'Maar vader, ik werd opgehouden aan de rand van het bos door een identiteitscontrole!', stiet de eerstgeborene in doodsangst uit. 'Ik moest me verbergen en heb uren onder de doornstruiken liggen wachten tot de soldaten weer huiswaarts keerden.' Meewarig keek de vader naar de geamputeerde linkerarm van zijn eerstgeborene. Die arm was verwijderd om zo de geheime politie te ontwijken; want net als bij iedereen was ook bij de eerstgeborene kort na de geboorte een elektronische chip in de linkerarm geïmplementeerd. Dankzij de amputatie was hij loopjongen kunnen worden voor de ondergrondse bende, en kon de familie soms in het duister van de verdonkerde achterkamer enkele geprivilegieerde versnaperingen genieten. De vader verbeet de spanning die het wachten met zich mee had gebracht en nam zijn eerstgeborene in de armen.

De laatstgeborene echter, die trouwens een derde tepelpiercing had in het midden van zijn voorhoofd had, zag dit alles gebeuren en werd jaloers. 's Nachts in bed bedacht hij hoe zijn tweelingbroer in een hinderlaag zou gelokt worden door de soldaten, en hoe hij eindelijk weer de liefde zou voelen van zijn ouders, die nu enkel nog aan de eerstgeborene schenen te denken. Het duurde een hele tijd - de soldaten werden driester en driester - vooraleer de laatstgeborene de kracht in zich erkende. Hij kwam er achter toen hij op een dag een vriend verwenste. 'Val dood!' had hij de vriend toegeschreeuwd; en het volgende moment was dat ook daadwerkelijk gebeurd. De jongen stortte neer met een ijzeren vogel in zijn rug. Veel tijd had hij niet om hier over na te denken, want al meteen kwam hij, op weg naar

huis, zijn broeder tegen. Deze was effectief in de hinderlaag gevallen die de laatstgeborene in zijn droom had opgezet. Tientallen soldaten omsingelden hem nu en leken gereed om zich te wreken. De laatstgeborene echter, ontstak in vuur en de lucht werd kil en duister. Duizenden vogels verduisterden de zon, scheurden lucht en licht aan flarden. Het gekrijs - Van vogels? Mensen? - weerklonk tot in de dorpskern, alwaar de klokken alvast luiden. Toen alles daan weer rustig werd, stonden daar de broers, stralend en in tranen. Bloemen daalden uit de hemel neder en legden een tapijt over de lijken der dode soldaten. Tot op de dag van vandaag groeien op deze plaats bloemen, John, die niemand ooit heeft gezien; maar wie aandachtig is kan ze ruiken. Ga nu, John, en denk; ga mediteren." En Sundri sprong op. De lucht greep hem en wiste sporen.

John liep tegen een behoorlijk tempo doorheen het rulle woestijnzand. Op zijn schouders droeg hij een lange stok met aan elk uiteinde twee gigantische vaten vol water bevestigd; en verder verzwaard met een vreemd samenbindsel van auto-batterijen, strijkijzers, een diepvries en de rest van Sundri's keuken. Hij begon enige tekenen van vermoeidheid te vertonen toen Sundri plots ook nog eens vanuit het niets verscheen om rustig op het dekfel van de diepvries neer te dalen. Daar gezeten sprak hij tot John: "John, jij luie lamzak. Je weet dat ik het beste met jou voorheb, maar waarom doe jij dan niet ook wat meer moeite? Reeds twee jaar nu verblijf je hier bij mij en doe je allerlei soorten klusjes; en nog dwaal je hier rond alsof er één of andere last op je schouders drukt. Laat mij het verhaal vertellen van de gekrulde man met de veertig baarden. Toen op een zekere ochtend brand uitbrak, wist de gekrulde man niet meteen wat er met hem

gebeurde. Zijn hoofd was nog wazig van de vorige nacht, waarin hij tot in de late uurtjes geestrijke dranken door zijn slokdarm had gekapt. Zijn instincten riepen hem toe om meteen maar door het venster te springen, alwaar hij blindelings gehoor aan gaf. Gelukkig voor de gekrulde man was hij echter nog niet helemaal goed wakker; waardoor hij uiteindelijk alleen maar zijn doucheceel compleet vernielde en ook meteen nog werd geblust. In het vredige comfort van de doucheceel besefte hij niet langer dat hij het gebouw zou moeten verlaten. Als een waanzinnige speurde hij rond of er ergens een kleine opening te vinden was waarlangs hij zou kunnen ontsnappen. Hij zag alleen maar vuur. Hij keek naar boven en vond slechts rook. Hij keek naar rechts en zag niets dan vuur. Hij draaide zijn hoofd naar links maar helaas, er was slechts vuur. Naar achter, keek hij nog, doch hij zag snel dat het geen zin had. De man zag zich volledig omsingeld door stormende vlammen. Nu sloeg de man met de krullen pas echt in paniek. Wat moest hij doen? Wat kon hij doen? Misschien was de muur van vuur helemaal niet zo dik? Zou hij er door kunnen springen? Maar wat als ze toch te dik is? Welke kant moest hij kiezen? Zou hij eigenlijk niet beter blijven staan? Hier is water... hier is het veilig! Maar wat als de vlammen hem zullen verslinden? De man was als opgesloten in een zieke reality - soap. De formule is een soort enorme russische roulette. Net voordat zijn geest van waanzin aan flarden werd gescheurd, wist de man zich te herpakken. Hij besliste snel om gewoon recht vooruit te springen. Ja, dat zou het beste zijn, een grote sprong naar voor, zo simpel als dat! De man maakte zich klaar. De grote vlammen likten reeds aan zijn schoenen en aan zijn schouders. Hij besefte dat het nu of nooit zou zijn en boog door de knieën om een krachtige afzet

te verzekeren. Het was zover! Hij sprong! ...maar net in de laatste fase van zijn sprong begon de man met de krullen te twijfelen. Hij schrikte terug en dat werd hem fataal. Hij gleed onderuit en viel met zijn hoofd hard op de grond neer. Zijn schedel kraakte, een de vlammen sloegen op de man zijn hele lichaam over. Veertig vlammebaarden doorprikten de man zijn ogen en gezicht. Ze vlamden van passie en het pijnlijke inzicht dat de man nu met zijn laatste restje energie uit zijn longen trachtte te persen. Pijnlijk inzicht, inderdaad, niet omdat hij nu wist dat de muur van vuur inderdaad belachelijk klein was. Maar omdat hij nu eindelijk besepte dat de vlammen achter hem slechts een weerspiegeling waren!" Sundri draaide zich om en na een korte tijd sprak hij: "als ge bang zijt van de vlammen, John, als gij bang zijt van het vuur. Dan kunt gij beter blijven zitten in uw water, dan twijfelend door de vuurzee te gaan waden. Maar ik bezweer u John, hebt geen angst voor het vuur. Waar anderen stilstaan moet gij durven springen!" Met deze woorden steeg Sundri weer op en werd een kleine stip aan verre einders.

John Earl Gray stond met zijn gevechts-stok te trainen. Hij probeerde de combinaties onder de knie te krijgen die hij van Sundri had geleerd, en oefende specifiek op 'magische gestalten'. De boom die hij als simulerend vijand had, kreeg het erg hard te verduren. Plotsklaps bracht hij dan ook een enorme tak naar omlaag en sloeg John daarmee tegen de vlakte. Sundri zijn ware gestaaaalte weer aan en hielp John met rechtkomen. Hij sprak: "Luistert, John. Ik zal u het verhaal vertellen van het gras dat tot riet verwerd. Het gaat als volgt: Toen de wereld nog in twee was gedeeld, leefde er een volk van steltlopers. Zij bewoonden de bovenste hemisferen en hielden zich daar gedeisd. Toen echter de liberalen de eenmaking der wereld forceerden, werden de steltlopers uiteengejaagd en verspreid. Ze woonden vanaf dan over de gehele wereld in hun vaste habitat van riet. De andere wereldlijke wezens bewoonden het groene gras. Al snel eisten de steltlopers echter het recht op hun deel van de morgendauw. Niet dat ze niet reeds lang zelf morgendauw bezaten; maar ze waren specifiek gebrand op de morgendauw van het groene gras. Zij hoorden fabels over wijsheid en oneindige gelukzaligheid; en boze tongen fluisterden: 'zij zijn te vinden in het morgengras'. De steltlopers, die hoog verheven waren boven de andere aardbewoners, smeden al snel snode plannen. De wereld verdrong in oorlog en de wezens verdrongen elkaar. De steltlopers slaagden er vrij makkelijk in de wereldlijke wezens te vernietigen en zij werden alleenheerser over de planeet. Nu hadden zij eindelijk onbelemmerd toegang tot de ochtenddauw van 't groene gras. Ze spanden prikkeldraad en bouwden bunkers en omsingelden het met beton. Het groene gras werd echter ziek en droevig; en verlangde naar verzet. Uiteindelijk, teneinde raad, besloot het riet te worden. Camouflage-techniek-handboeken en een strategisch actieplan werden clandestien gedrukt en publiekelijk voorgelezen; en de daad kwam van de grond. Steeds meer steltlopers kwamen zich in hun midden vestigen. Het viel toen zelfs nog niet zo hard op dat het groene gras begon te slinken; de vijand was uit egoïsme dom en uit hoogmoed blind en bedacht zich geen gevaren. Toen pas sloeg het gras/riet toe; en er was niemand die de golf nog kon bedaren." (Wordt vervolgd)

Bram Langmans & Rob Werkers

Dit Is Geen Terrorist

Laat u niet zo snel misleiden!

Alles wat ik schrijf is zuiver hypothetisch, het hoeft niet te gebeuren, maar het kan. Uitgaande van een citaat van een goede bekende van mij, wiens naam ik niet wil onthouden¹ en wiens citaat in zijn tijd al overbekend was: "Het leven is theater", kan daaropvolgend ook een eeuwenoude eenheid niet worden onderschat: Het gaat allemaal om tijd, handeling en plaats. Dit zal ik illustreren aan de hand van volgende vertelling.

Je springt voor het fluitsignaal nog net op de boot, ietwat in paniek. In de menigte is net je GSM gestolen en nu wil je meteen je provider het abonnement laten blokkeren. Nog natrillend van het gebeurde, leg je stotterend en hikkend je situatie uit aan een bebaarde man die zijn telefoon wat zenuwachtig in zijn hand houdt. Het lijkt of hij telt, maar het kan ook dat hij bidt. De ogen van de man lichten op als je hem vraagt of je even zijn telefoon mag gebruiken. Hij aarzelt geen seconde en overhandigt je zijn telefoon. Je draait het nummer en als de telefoon overgaat, hoor je achter je een grote explosie. "Well done, mate, wanna join me?" "ruist het in je oor. Je krijgt een kaartje in je handen gedrukt, de man is verdwenen, net als alles achter je. Al snel loeien de sirenes. Wie is de dader, wie heeft deze afschuwelijke misdaad begaan? Alle ogen zijn op jou gericht...

In de korte tijd dat je vast zit, maak je een ware persoonlijke crisis mee. Als een verloren schaap ben je op zoek naar een nieuwe identiteit. Het kaartje van de bebaarde man uit de vorige paragraaf helpt je daarbij. Hierin staat een citaat uit een of ander heilig boek. Nieuwsgierig pak je dan dit boek op en tijdens het lezen kom je al snel tot inkeer: je leven heeft een missie!

Door goed gedrag ben je na een dag, of twee, weer op vrije voeten. Met een nieuw leven voor ogen, besluit je de man uit de trein op te sporen. Via internet kom je achter de organisatie waar hij voor werkt, je schrijft een mail en deze wordt spontaan beantwoord. De man lijkt je nog te kennen en zegt gemotiveerde broeders als jij wel te kunnen gebruiken. Enkele maanden later bestuur je een vliegtuig. Je gaat recht op je doel af en ziet je leven als een film voorbij flitsen. Maar dan, net voor de daadwerkelijke botsing met één van de

grootste torens ter wereld, spring je uit het vliegtuig en vanuit je parachute zie je de enorme chaos die jouw vliegtuig heeft aangericht. "Well done mate, wanna join the team?" gilt een toerist op klompen van beneden af.

Je nieuwe bestemming is Nederland, waar het zo'n hype wordt bekende Nederlanders te vermoorden. Hier weten ze het nieuws met de rareste wetenswaardigheden te vullen. Je slaat er

bizarre situaties en totaal onbegrip binnen de groep. Bij tijd en wijle slaat er ééntje door. Als de leider van de groep jou de opdracht geeft een mes te zoeken, heb je geen idee waar dit mes voor bedoeld is. Na goed te hebben nagedacht, kom je terug met een aardappelschilmesje, dit staat immers het dichtst bij de denkpatronen van de activisten. De ogen van de leider spuwen vuur, hij wordt graag serieus genomen. Je wordt bij het

Irakese handelaar in huishoudelijke apparaten naar de verwoestingen van de orkaan die de kust van Amerika teistert. Je kijkt eens om je heen en ziet er miljoenen soldaten lopen, de Irakees volgt je blik: zou je nu niet veel meer waard zijn in Amerika? "Well done mate, wanna join them?" flapt hij eruit.

Je klamme handen omklemmen de laptop die je hebt moeten meenemen zonder tas. Zonder tas, want je hebt net ontdekt dat daar een gigantisch gat in zit. Gehaast spring je de trein in, net op het moment dat de deuren sluiten. Je ploft neer in de zitting en slaakt een diepe zucht. Bij het drinken van een blikje Coca Cola Light en het eten van een bak couscous hoor je in de verte een vrouw wat hysterisch kakelen. Je vangt wat flarden op: tas, onbeheerd, kom uit Kippenhok, zitten al bij Duivelsoord. Een andere kip denkt getik te horen. De conducteur wordt er bij gehaald. Inmiddels is de gehele trein in rep en roer. De trein wordt stilgezet, de reizigers moeten uitstappen en alles wordt afgezet. Mannen in vreemde pakken gaan de trein in en jij bekijkt dit alles met open mond. Na korte tijd komt de geruststelling: het gaat niet om een bom, maar om een lege laptoptas waarvan de laptop hoogstwaarschijnlijk is gestolen. Alle ogen zijn op jou gericht...

Dit verhaal is zoals gezegd zuiver hypothetisch. Alle gegevens komen uit mijn zieke geest. Mocht één van de gegevens gelijkenis met de werkelijkheid vertonen, dan maakt dat alleen maar duidelijk dat er meerdere zieke geesten zijn. Tot besluit, een enkeling onder u zal vinden dat het personage uit dit verhaal terroristische trekken vertoont, maar ga er maar van uit dat het allemaal slechts een kwestie is van juist handelen op de juiste plaats en tijd. En bovenal, dit verhaal had net zo goed kunnen gaan over, laten we zeggen, een pijp.

Vera Ter Beest

¹ Het gaat hier om een fictief personage, en wel Don Quijote de la Mancha gecreëerd door Cervantes in het Spanje van de 17de eeuw.

Lurie's NewsCartoon

"I wonder who'll be getting it this time!"

de krant open en leest over een kale politicus met radicale ideeën of over een nieuwe film van een of ander dik, vies mannetje. Het zint je totaal niet, je zoekt weer eens op internet en je komt in aanraking met een groep activisten. Er zijn er enkelen die het beste voor hebben met dieren, en anderen die niets te maken willen hebben met één specifiek dier, en wel het varken. Deze wonderbaarlijke samenstelling leidt natuurlijk tot

dichtstbijzijnde asiel gedumpd. "Well done mate, wanna join us?" snauwt het US Army je toe, gewapend met een ster-en-streep-vlaggetje.

En binnen de kortste keren zit je in Irak, schiet je je mitrailleur leeg op hulpeloze burgers of folter je gevangenen. Als je spelletjes dan worden onderbroken door de Westerse wereld die daar door de media van op de hoogte is gebracht, steek je een sigaretje op en kijk je met een rijke

Turkije wordt grootste staat van Europa

Maar ook de machtigste??

Turkije is anno 2005 armer dan de armste Europese staat, maar tegen 2020 zullen ze qua bevolkingsaantal – zo'n 85 miljoen inwoners – wél de grootste zijn. Dus nog groter en wie weet dan wel machtiger als dat Duitsland momenteel is. En in 2014 al zullen we het grote Turkije normaal gesproken verwelkomen in onze Europese Unie. Kostprijs voor deze toetreding zou tussen de 16 en 27 miljard euro bedragen.

De eerste stapjes voor een eenmaking tussen Europa en Turkije dateren al van 1963. Toen ondertekende Turkije een associatieovereenkomst met de toenmalige Europese Economische Gemeenschap, de voorloper van de Europese Unie. In 1987 stelde Turkije zich voor het eerst officieel kandidaat om lid te worden van de Europese Unie, maar dat werd toen afgewezen. Turkije moet zich eerst met heel wat essentiële regels in orde brengen en voldoen aan de zogenaamde Kopenhagen-criteria. Die criteria waren aanvankelijk opgesteld voor de Oostbloklanden om toe te treden. Maar in december 1999 werd de politieke druk té groot en werd Turkije officieel als kandidaat-lidstaat aanvaard. Maar daarmee was de kous nog niet af, want niet iedereen was het hiermee eens. Die algemene consensus en dus grote doorbraak in de toetreding werd begin oktober 2005 bereikt in Luxemburg. Daar werd het onderhandelingskader met Turkije goedgekeurd. Dat verliep niet zonder slag of stoot. Vooral Oostenrijk was sterk gekant tegen de verdere onderhandelingen over de toetreding van Turkije, maar gaf uiteindelijk – als laatste overblijvende – toch toe. Maar nu nog wil 80% van de Oostenrijkse bevolking niet dat Turkije lid wordt van de Europese Unie. Ze vrezen dat de Turken hun jobs zullen afpakken. Om dit te voorkomen troffen ze al verscheidene

maatregelen. En dan was er nog de Cyprus-kwestie die het vertrouwen van Turkije in de Europese Unie zwaar beschadigde. Het eiland

bevolking is gekant tegen de toetreding van Turkije, ook binnen dat Turkije heerst er verdeeldheid. Maar we kunnen wel zeggen dat

Cyprus bestaat namelijk uit een Grieks- en een Turks-deel. Turkije zette zich vorig jaar in voor een vredesplan om dat Turkse en Griekse deel te herenigen, maar de Grieks-Cyprioten wierpen dat plan in de prullenbak. Tot groot ongenoegen van Turkije is dat Griekse deel nu lid geworden van de Europese Unie, zonder dat ze in dat vredesplan gelukt zijn. Turkije heeft het daar moeilijk mee. Ze hebben het er nog veel moeilijker mee om dat Griekse deel te erkennen.

Onderlinge verdeeldheid

Niet alleen het merendeel van de Oostenrijkse

meer dan 70% van de Turkse bevolking een toetreding wel ziet zitten. De politieke islamkringen, zoals de AKP (partij voor gerechtigheid en ontwikkeling) zijn ook pro Europa. Belangrijke reden is dat de Europese Unie meer grip zal hebben om de rol van het Turkse leger in de politiek te verminderen en dus sterk in te perken. Ook de Koerdische minderheid in Turkije is een grote aanhanger voor de toetreding, omdat zij een minderheid in Turkije vormen en onderdrukt worden. De zakenlieden in Turkije hopen dan weer op een economische injectie vanuit het buitenland. Ze dromen luidop dat het buitenland massaal in Turkije zal investeren. Dat

valt uiteraard nog af te wachten, alhoewel er al een initiatief gepland is. Als alles goed gaat zal er volgend jaar in Istanbul een 'Brusselse straat' gebouwd worden, vol met bars en restaurants in Brusselse stijl. Opvallend is wel dat het merendeel van de Turkse jongeren helemaal niet opgezet voor een eenmaking met Europa. Ze vrezen dat dit hun religieuze waarden zou aantasten. Ons land heeft steeds gekozen voor snelle onderhandelingen met Turkije. De huidige meerderheid heeft lak aan een conservatieve houding. Belangrijkste argument is dat er geen alternatief voor de toetreding bestaat..

Problemen

Dat Turkije nog een lange weg te gaan heeft, blijkt uit diverse controlerapporten. De laatste jaren is er al een grote verbetering, maar de problemen zijn nog lang niet van de baan, laat dat duidelijk zijn. Zo worden mensen in Turkije nog altijd gefolterd en mishandeld, vooral in Ankara. Verder zijn er willekeurige opsluitingen, beperking van de meningsuiting, foltering en opzegging van de rechten van de koerden. De overheidsdiensten hebben weinig controle op de militaire uitgaven. En dan hebben we het nog niet gehad over corruptie. Dit zijn stuk voor stuk grote uitdagingen waar Turkije dag in dag uit moet aan werken. De vraag is of het allemaal gaat lukken. Mustafa Kernal Atarük heeft Turkije in de twintigste eeuw wel gemoderniseerd, maar tegelijkertijd in een westers staatsmodel gewrongen. De scheiding van kerk en staat en godsdienstvrijheid zijn niet het resultaat van brede ontwikkelingen uit eigen bodem. Het werd de Turkse bevolking opgelegd met de harde hand van Atarük.

Mathias Vanheerentals

De Amerikaanse Nachtmerrie

... in the land of the free

Tijdens de ochtend van 11 september 2001 vlogen er twee vliegtuigen in de WTC torens, een in het pentagon en een vierde stortte neer en was mogelijk op weg naar het Witte Huis. De oorzaak hiervoor werd snel gevonden. Toen het tweede vliegtuig zich in de overige WTC toren boorde, werd deze gebeurtenis definitief als een terroristische aanslag bestempeld. Deze aanslagen waren wereldwijd live te volgen en zodoende werden de beklivende beelden ervan op het collectieve retina gebrand. De ontreding was dan ook aanzienlijk. Het was net deze ontreding die de basis vormde voor een ommezwaai in de retoriek van de Amerikaanse leiders en de massamedia. Onder impuls van 9/11 verschoven de grenzen van debat met betrekking tot onder andere nationale veiligheid en de burgerrechten van de Amerikaanse burgers.

Mr. President

De president had een leidende rol in dit proces. Wat meteen opviel was het feit dat George Bush, die voor de aanslagen vaak niet al te serieus werd genomen, nu zeer sterke steun kreeg. Hij werd de man die de Amerikaanse "nation under God" uit het slop moest halen. Nog voor de torens op de grond lagen deelde hij vanuit een schoolje in Florida mee wat er gebeurd was en voegde hieraan toe dat het een terroristische aanval was die een nationale tragedie betekende en verder ook nog dat hij de hulp- en inlichtingendiensten aan het werk had gezet. Dit laatste herhaalde hij enkele uren later en verzekerde tevens dat de verantwoordelijken opgespoord en gestraft zouden worden. Wanneer hij 's avonds terug op televisie verscheen, week hij echter van zijn tot nu toe eerder neutrale discours af. Hij bestempelde de aanslagen als een aanval op de Amerikaanse manier van leven en vrijheid en gaf zijn visie op de feiten. In deze visie waren Amerikanen helden die in het mecca van vrijheid, rechtvaardigheid en vrede leven en geconfronteerd werden met het ergste kwaad van de menselijke natuur. Deze heldenstatus werd afgeleid uit het reddingswerk van de New Yorkse politie- en brandweerdiensten die dan tot een karaktereigenschap van de modale Amerikaan gebombardeerd wordt. Hij construeert

een nationale eenheid gebaseerd op een gemeenschappelijke vijand: De laffe terroristen die de heldhaftige Amerikanen aanvielen omwille van het feit dat ze in het baken der vrijheid en mogelijkheden leefden. Bij het zoeken naar de motieven van de daders komt de agressieve buitenlandse politiek van de V.S. in het Midden-Oosten dan ook geen op geen enkel moment in hem op. Enkele dagen later sprak hij de natie opnieuw toe in een eredienst in de National Cathedral. Deze voedde de bestaande angst van de bevolking en was zeer militair getint. Er is nog een gamma aan andere kanalen die de bevolking in de greep van de angst moesten houden.

Extra, extra! Read all about it!

Zo waren de nieuwsmedia er als de kippen bij om de aanslagen uit te zenden en versloegen non-stop het breaking news. De berichtgeving was een mengeling van vele actiefilms overtreffende beelden en interviews met ooggetuigen die door de interviewers gestimuleerd werden om een emotioneel relaas van de feiten te geven. Zo vroegen de reporters op straat steevast of er veel geschreeuw was, of ze bloed hadden gezien, enz... De berichtgeving was niet gericht op het geven van objectieve informatie, maar op entertainment, het uitvergroten en voeden van de angst die onder de mensen heerste. Toen het stof van de aanslagen, volgens de boodschappen van Osama Bin Laden uitgevoerd in naam van de Islam, was gaan liggen, namen de nieuwsmedia ook de pedagogische taak op zich om de Amerikaanse bevolking te introduceren in de moslimwereld. De informatie was in de eerste plaats gericht op het militaire, politieke en economische eigenbelang van de V.S. in de regio en wanneer de Islam aan de orde kwam, concentreerde men zich op de fundamentalistische strekkingen ervan en werd het geloof als een gevaar geportretteerd. Daarnaast werden er in de nasleep van 9/11 ook advertenties gepubliceerd die de publieke opinie diende te bespelen. De Ad Council, een organisatie die advertenties over maatschappelijke thema's maakt om burgers te sensibiliseren, speelde hier een grote rol in. De vertegenwoordiging van de overheid in deze organisatie en hun toegang tot

publieke opinie wijzen eerder in de richting van een nationaal propaganda orgaan. Het thema van hun advertenties waren tolerantie en patriotisme. Zo was er bijvoorbeeld een televisiespot waarin mensen van verschillende etnische origines om de beurt 'I'm an American' zeiden. Deze campagne moest aantonen dat de eenheid van de Amerikanen in hun diversiteit ligt. Zowel de tolerantie als het patriotisme komen hier aan bod. Wel valt op dat er bijvoorbeeld geen moslims in deze spot voorkomen. Pleiten ze dan voor een diversiteit zonder moslims of is het een nalatigheid op een zeer pijnlijke manier? Dit aangewakkerde patriotisme werd vervolgens aangewend om de bevolking aan te sporen (nog) meer te consumeren. Een heel aantal bedrijven, waaronder Ford, brachten reclamecampagnes uit die het kopen van hun producten direct koppelden aan de heropleving van het land. Kort samengevat: De campagnes begonnen bij tolerantie en dat Amerikanen elkaar nodig hadden. Ze eindigden met de conclusie dat Amerikanen consumptiegoederen nodig hadden.

De Orwell-doctrine

Naast de nieuwsmedia en de advertenties bleven de campussen ook niet gespaard. De American Council of Trustees and Alumni, een organisatie die opgericht werd door de vrouw van Dick Cheney, publiceerde een rapport in November 2001 met meer dan 100 voorbeelden van wat zij een 'blame America first' attitude noemden op de Amerikaanse campussen. ACTA beschuldigde academici dat ze een tekort aan patriotisme vertonen omwille van het feit dat ze het heroïsme van de hulpdiensten en de vrijheid van hun samenleving niet vermeldden, geen onderscheid maakten tussen 'goed' en 'kwaad' enz... Dit is wel vrij contradictorisch omdat het verspreiden van een rapport waarin professoren bij naam worden genoemd en waarin deze aangevallen worden omdat ze hun mening uitdrukken zelf indruist tegen de zagezegde vrijheid in hun samenleving. Daarbij komt dan nog dat sommige professoren in deze lijst werden opgenomen enkel en alleen omdat ze zeiden dat de verantwoordelijken voor de aanslagen opgespoord en voor een

internationaal gerechtshof zouden moeten voorgedragen worden. De grenzen van debat omtrent de manier waarop op de aanslagen gereageerd diende te worden, werden dus ook strak gehouden.

Ondertussen is de ontstane angstpsychose al verankerd in wet die de macht van de staat sterk heeft uitgebreid. Zonder een serieus debat werd de USA PATRIOT ACT met een overgrote meerderheid in het Congres goedgekeurd. Deze wet neemt een loopje met de grondwet. Het werd mogelijk gemaakt om in bepaalde gevallen privé eigendom te onderzoeken zonder motivering en zonder dit aan de eigenaar te melden. Dit geldt ook voor het af luisteren van telefoons, het controleren van e-mails en dergelijke. De toegang van de overheid tot databases zoals bibliotheekgegevens werd via deze wet ook aanzienlijk uitgebreid. Verder is er ook een gebrek aan juridisch overzicht over de geregelde materies. Op internationaal vlak zien we dat het antwoord van de V.S. op de aanslagen een in alle hevigheid woedende War on Terror is. Of in de woorden van George Bush gezegd: een kruistocht. Een kruistocht om de waarden die hij zelf juist overboord heeft gesmeten, te gaan afdwingen in kwetsbare landen die niet genoeg naar hun pijpen dansen. De strategie achter deze retoriek vinden we onder meer terug in de conflicttheorie van socioloog Simmel. Hij stelt dat een conflict de toekenning en het behoud van de identiteit van een groep bevordert en ook zijn grenzen bepaald. Hij leidt hier ook uit af dat groepen die een vijand kwijt zijn, naar een nieuwe vijand op zoek gaan om een sterkere eenheid te bekomen. De V.S. passen vrij mooi in het plaatje. Hun vorige gemeenschappelijke vijand, de Soviet-Unie, is al een tijdje van het strijdtoneel verdwenen en 11 september kan in die zin gezien worden als een katalysator voor het vormen van een nieuwe vijand. Het voeden van de angst en het aansporen tot patriotisme moeten het aanvaarden van deze nieuwe vijand versoepelen. De gegevens die ik hierboven gebruik zijn afkomstig uit War of Words van Sandra Silberstein.

Frank Vanaerschot

Gewaagd Dubbelinterview

Wij verplichten niemand om naar XLair te luisteren

Gewaagd Dubbelinterview met de mannen achter de studentenradio, XL-air.

Gewapend met een arsenaal aan kritische vragen, trap ik de open deur van de XL-air studio in. Binnen zit Pieter Vervinck (1^e Lic. C.W.), hun nieuwe Algemene Coördinator (een fancy woord voor voorzitter, verneem ik later) op mij te wachten. Ik kijk nog even rond of Pieter Bastin (2^e MJ radio RITS), de nieuwe hoofdproducer, zich nergens heeft verstoort... Nergens te bespeuren, Lap! Daar gaat m'n dubbelinterview! De Pieter die er wel is excuseert zich voor de afwezigheid van z'n collega en vertelt me dat die het super druk heeft en er spijtig genoeg niet bij kon zijn. Om de pijnlijke stilte die volgt te doorbreken beslis ik dan maar om m'n vragen af te vuren.

Hoe voelt het om de nieuwe Adam of Eva te zijn van deze studentenradio?

-Euhm, we zijn twee venten, de term Adam en Eva vind ik wat ver gezocht maar ik weet wat je bedoelt. Ja, het is hard. Steven en Jeroen (Steven Lemmens & Jeroen van Ermen, de vorige Adam en Eva van XL-air, red.) hebben vorig jaar kei hard gewerkt en de lat voor ons nu zéér hoog gelegd.

Wat hebben ze dan wel gedaan?

-Zonder hen had XL-air wellicht het levenslicht niet gezien. Vorige zomer, toen we nog SRV noemden zagen we in dat we op een "point of no return" terecht waren gekomen. SRV werd toen nog volledig door VUB-ers gerund. Hier op de VUB hebben we geen radio opleiding. Dat wil niet zeggen dat er hier geen creatieve mensen rondlopen maar dat wil vooral zeggen dat we in de verste verte bv niet weten hoe ge ne micro moet aansluiten. Technisch konden we het niet meer bolwerken. We konden kiezen; ofwel ermee stoppen ofwel mensen zoeken die wél micro's konden aansluiten. Uiteindelijk zijn we dan met de mannen van het Rits/Erasmus in zee gegaan. Na enkele verkenende gesprekken voelden we dat we elkaar perfect aanvulden en dat we eigenlijk maar een ding wilden; en dat was radio maken.

Steven en Jeroen werden de nieuwe "Flight Captains" en in Februari 2005 gingen we met een nieuwe naam en een nieuw team "On Air". De bedoeling is nu dat wij, ik en den andere Pieter, verder gaan op de ingeslagen weg.

Betekent dit dat jullie de ether blijven terroriseren met slechte programma's? Want vorig jaar zonden jullie soms echt wel rotte dingen uit.

-Wij denken hier niet in termen van Goed en Slecht. In de eerste plaats willen wij aan mensen de kans geven hun ding te doen. Je kan onmogelijk verwachten van iemand die nog nooit radio heeft gemaakt, dat zo iemand onmiddellijk een "goed" programma neerzet. De bedoeling is dat je op je bek gaat, uit je fouten kan je immers leren. En geloof mij, iedereen gaat hier vroeg of laat eens op z'n bek maar dat nemen we elkaar nooit kwalijk. Ik wil toch ook even zeggen dat we hier ook nog andere dingen doen. Als er geïnteresseerden zijn die schrik hebben om te

presenteren, dan is dat niet erg. Je kan ook altijd achter de schermen meehelpen. We hebben nu zo'n 80 medewerkers en die doen allemaal wat. Er zijn er die de p.r. onderhouden, er zijn er die playlists maken; Dus, er is hier voor elk wat wils. Dat geldt trouwens ook voor onze programma's.

We verplichten niemand om naar ons te luisteren.

Zullen we in de verre toekomst ooit met een echte radio naar XL-air kunnen luisteren?

-Neen, We zijn altijd een internetradio geweest en we zullen dat ook altijd blijven. Een frequentie is bovendien te duur en de Brusselse ether zit toch al vol. Sommigen vinden dat we hierdoor geen échte radio zijn maar vergeten vaak de voordelen die verbonden zijn aan een internetradio. Omdat we via het internet broadcasten kunnen uitwisselingsstudenten die bv in Papoea Nieuw Guinea zitten toch ook afstemmen op hun studentenradio. Het belangrijkste voordeel is echter dat we zonder veel extra werk een on demand service kunnen

aanbieden. Elk programma wordt onmiddellijk opgenomen en kan vanop de website steeds worden herbeluisterd, en dat een hele week lang. Ik versta dat je niet naar pakweg opblaasjan (een programma waar zonder veel schroom een erotisch verhaal werd verteld, red.) wil luisteren wanneer je opa of oma op bezoek zijn. Dankzij de on demand service kan je luisteren waar en wanneer je maar wil.

Staan er nog grootse evenementen op de XL-air kalender waar we onze lezers moeten voor waarschuwen?

-Momenteel zijn we volop aan het bekijken wat we nog allemaal kunnen doen, maar ik wil nog niet te veel verklappen. Vorig jaar hebben we enkele interessante samenwerkingen kunnen realiseren. Zo kon je bijvoorbeeld een vliegtuigticket winnen en met SN Brussels Airlines naar een exotische locatie vliegen. Ook was er een geslaagde samenwerking met 4Ucampus, de studentenportal. Dit jaar zijn we van plan om van ons te laten horen op de dag van de student. Onze DJ's zullen dan plaatjes draaien in de KVS. Ook zijn we van plan een radioprogrammaatje of een radio-item te doen rond de studentenkringen op en rond de VUB. We zijn m.a.w. volop bezig om ook dit jaar de "ether te terroriseren"!

Om af te sluiten, nog een laatste vraagje; Er wordt wel eens verteld dat mensen die bij de radio werken kei gemakkelijk aan een lief geraken... Is dat waar?

-Dat weet ik eigenlijk niet. Ik heb wel eens een theorie gelezen, waarin iemand beweerde dat mensen met een "sexy/radio" stem, over het algemeen ook knappe mensen zijn... Ik weet niet in hoeverre ikzelf over een "sexy/radio" stem beschik. Ik kan alleen zeggen, dat als je het echt wil weten, je beter eens afkomt; 25 oktober is er hier in de studio een nieuw recrutings/onmoetingsmoment. Kom dus gerust eens af!

Michael Van De Velde
Sofist / p*rn*-fotograaf / Inquisiteur

Hoe zit dat nu met die Poolse Doodstraf?! Waarom? Daarom!

Dat de Polen de doodstraf opnieuw willen invoeren doet hier en daar een wenkbrauw fronsen. Sommigen echter springen wild recht uit hun comfortabele ligstoel en schreeuwen naar iedereen die het horen wil: "Zijn die vieze vuile Polen nu helemaal ontoerekeningsvatbaar geworden??" Maar laten we eerlijk zijn, die tweede soort behoort tot een uitstervend ras. Ik heb in de voorbije 3 weken geen enkele student zien rondzeulen met een petitielijst om de Poolse "doodstraf-praat" te veroordelen. En maar goed ook! Ik ben van mening dat petitelijsten vol met handtekeningen van vooral eerstejaars studenten weinig of geen impact hebben in het politieke debat. Het enige wat we kunnen doen is onze wenkbrauwen fronsen én blijven fronsen!

Hetgeen wat mij aan het fronsen zette is niet zozeer het feit dat de Polen de doodstraf opnieuw willen invoeren maar vooral het feit dat 77% (slik!) van de bevolking achter deze beslissing staat. Dit wil zeggen dat er ruim 27 miljoen Polen zijn (en ik rond hier braaf af naar beneden, Polen telt immers 39,5 miljoen inwoners maar daar zitten ook minderjarigen bij die niet mee doen in volksreferenda) die erop staan dat hun hoofd eraf wordt gehakt als ze een ander vermoorden. Het ziet ernaar uit dat we de Polen niet kunnen beschouwen als een onethisch ras van stukadoors en kuisvrouwen maar als een bijzonder consequent en correct volk dat volledige verantwoordelijkheid wenst te dragen voor hun daden. Als we naar de Poolse geschiedenis kijken dan kunnen we dit begrijpen. Wist u dat de Polen een van de oudste democratieën zijn op het Europees vasteland, en dat ze zichzelf ook wel de natie van het vrije volk noemen. Wanneer wij in een krant lezen dat de Polen de Doodstraf opnieuw willen invoeren dan kennen wij de

context niet die hen tot zo'n uitspraken brengt!

Als niet Pool kan ik enkel de context bekijken en dan worden de dingen steeds duidelijker. De

huidige burgemeester van Warschau, Lech Kaczynski, zei in een interview met een Poolse tv-zender het volgende: „Als het parlement het zou goedkeuren en als we onder de internationale

verplichtingen die de straf verbieden uit konden, zou ik als president een wetswijziging daartoe ondertekenen!". Wat wil de man hier mee zeggen? Feit is dat Polen in 1997 de doodstraf afschafte en dat hun lidmaatschap bij de EU hen verbiedt om in hem opnieuw in te voeren. Lech Kaczynski, lid van de "law&order"-partij, de partij die in september ook al de parlementsverkiezingen won, is er zich van bewust dat zulke uitspraken het Schuman-plein op z'n grondvesten doen schudden. Indien Polen de doodstraf toch nog herinvoert dan kan het meteen z'n koffers pakken en de EU vaarwel zeggen, maar is dit de essentie van het probleem?

Ik vermoed dat we de Polen en hun doodstraf-praat moeten loskoppelen van ons westelijk perspectief. Wanneer één Pool roept dat hij de doodstraf opnieuw wil invoeren dan moeten we zo iemand oppakken en wegvoeren, echter wanneer 27 miljoen Polen hetzelfde schreeuwen dan hoeven we dat niet te doen. Betekent dit dat Polen binnenkort de EU zal verlaten? Zeer zeker niet. Het enige wat Polen doet door commotie te maken rond de herinvoer van de doodstraf is z'n eigen rangen sluiten. En wanneer wij dat dan via kranten te weten komen hebben we dat niet direct door. Laat die Polen dus maar praten over hun doodstraf! Het is een goeie zaak; het betekent immers dat de Polen ambitie hebben om (terug) groot te worden. Ik heb liever een sterke democratie met hier en daar een meta-totalitair trekje dan een catch al democratie waar niks in gezegd mag worden en niemand tegen de schenen mag worden geschopt en waar dan ook niks in gebeurt!

M. W. J.
Een schijnbaar politiek incorrecte oetlul

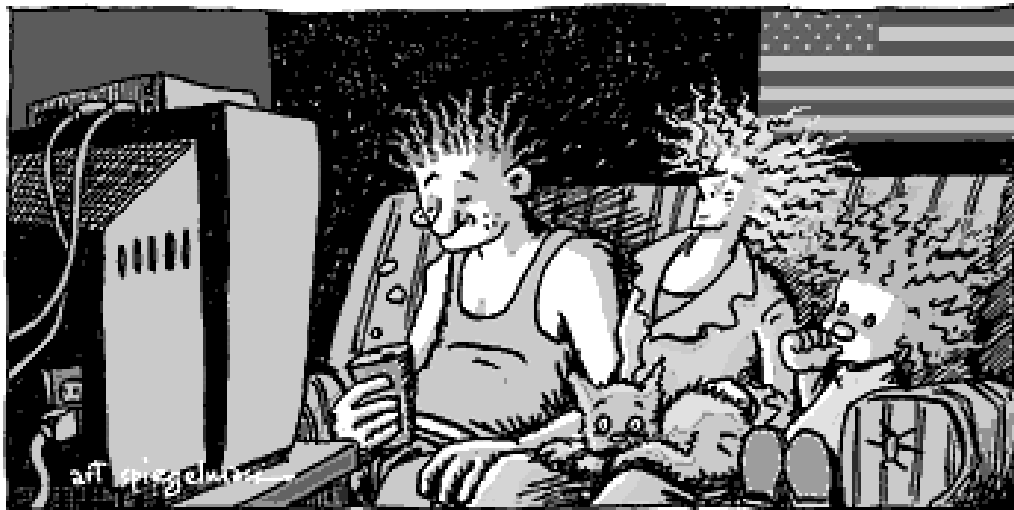
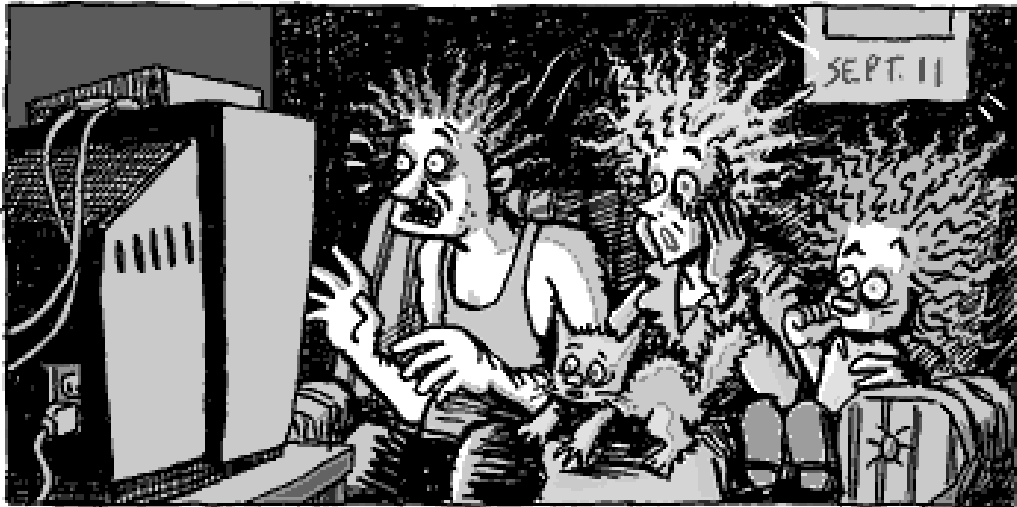
In De Schaduw Van Geen Torens

Mislukte Striprubriek

Art Spiegelman werd geboren in 1948 in Stockholm (u weet wel, Zweden). Op jonge leeftijd emigreerde hij met zijn ouders naar de Verenigde Staten. Hij groeide op in New York (Queens) Zijn ouders hadden hem gaarne door het leven zien gaan als tandarts, maar Art koos voor een studie in kunst en filosofie op Harpur College. In '68 verwoogde hij zich bij de underground comix beweging. Hij tekende ook o.a. voor Playboy en New York Times. In 1992 won hij de Pulitzerprijs met zijn wereldberoemde werk: Maus: A Survivor's Tale. Het enige stripverhaal dat ooit een Pulitzerprijs won! Voor de onwetenden onder jullie: ga onmiddellijk dit tweedelige boek kopen/lenen/huren/stelen! Of ik zou kort kunnen zeggen dat Maus het getekende verhaal is van de vader van Art, Vladek Spiegelman, die gevangen zat in Auschwitz. Maar eigenlijk is Maus het verhaal van Art die geconfronteerd wordt met de moeilijke relatie met zijn vader, terwijl hij diens verhaal probeert te reconstrueren. Ach, en ik zou het haast vergeten: typisch aan dit verhaal is natuurlijk dat de joden worden afgebeeld als muizen en de Duitsers als katten (ook nog Engelsen als kikkers, zwarte mensen als honden). In Maus komen we Art zelf tegen als een kettingrokende neuroot. Maus is werkelijk een wereldmonument! Samen met zijn vrouw Françoise Mouly richtte Art het avant-garde magazine RAW op. Van 1980 tot 1991 waren ze uitgevers hiervan. Van 1992 tot 2002 werkt(e?) hij als tekenaar en schrijver bij de staf van de New Yorker, die na 11 september (ja natuurlijk dé 11 september) een zwart – op – zwart cover van zijn hand publiceerde. Art zou de cover later recyclen voor zijn eigen werk. Art woont met zijn vrouw en twee kinderen in Lower Manhattan, New York. U voelt hem al aankomen mag ik hopen? Het lijkt wel of Art het 'geluk' is toegediend om een geschiedkundig fenomeen te worden. Dankzij de getuigenis van zijn vader kon hij een grote rol spelen in het collectieve kunstgebeuren, dat de gruwelen die plaatsvonden onder het nazi – regime, tracht te vereeuwigen. 1945: oorlog voorbij. Jarenlang gebeurt er niets meer. Ach ja, een bommetje hier, een bommetje daar, koud oorlogje, kernrampje of twee drie, armoede, honger, aids, ebola ... maar wie ligt daar nu nog van wakker de dag van vandaag, nietwaar? Tot daar opeens een weetwat vliegtuigen zich een weg door de WTC torens boren. En die A.Spiegelman heeft toch wel de verdomde hoeresjans om hier rechtstreeks getuige van te zijn zeker! En die gaat er dan maar een zondagstrip over maken voor die New Yorker zeker! Of de neurotische Art Spiegelman zijn (nood)lot als geschiedkundig verslaggever zelf als een zege beschouwt, is natuurlijk een heel ander paar mouwen! Lezen we er even zijn inleiding op na:

"Ik ben snel uit het lood. Kleine tegenslagen [...] geven me het gevoel dat de hemel omlaag valt. Het is een trekje dat je parten kan spelen als de hemel daadwerkelijk naar beneden valt".

In The Shadow Of No Towers is de bundeling van deze zondagstrips. Blijkbaar heeft Art er ook nog wat oude Comics bijgestoken waarnaar hij verwijst in zijn strips, hierover straks meer. Heel het boek is doordrongen door de onrustige geestestoestand die Art teistert sinds de aanslag en het veranderende landschap dat zich opdringt in heel de V.S. . Net als bij Maus merken we ook hier (en misschien zelfs veel scherper) hoe Art Spiegelman moeizaam het hele zaakje probeert te verwerken, en zich hier steeds opnieuw in lijkt te verliezen. Zoals hij zelf zegt gaat dit ten koste van zijn werktempo. De data die hij onder zijn eerste plaat heeft gezet (11/09/01 - 15/02/02) liegen er inderdaad niet om. Vergelijk maar met de vijfde plaat bijvoorbeeld, die dan weer in slechts 15 dagen zou zijn afgewerkt. Hij verdiept zich in oude Newspaper Comics, de eerste Amerikaanse strips en zondagstrips. Je vindt dan ook in 'In The Shadow Of No Towers' vele verwijzingen naar die oude comics terug. Voor de geïnteresseerden onder jullie, probeer de verwijzingen te vinden naar: The Katzenjammer Kids (1897: Rudolph Dirks), Little Nemo In Slumberland (1905: Winsor McCay), Bringing Up Father (1913: George McManus), Crazy Kat (1910: George Herriman), Happy Hooligan (1899: Frederick Burr Oppen). En lees ook eens het leuke 'The Upside – Downs of Little Lady Lovekins and Old Man Muffaroo'. Ja leuk, echt leuk. Ik zeg het: leuk! Nu, wat te denken van In The Shadow Of No Towers? Sommige (amerikaanse?) lezers vinden het (op het randje van) anti – nationalistisch, anderen vinden het op het randje van nationalistisch. Laat ons vooral elkaar niet voor mietje of fascist gaan uitschelden, dat doen

ze ginds in de V.S. wel. Maar als je In The Shadow Of No Towers gaat lezen moet je volgens mij een paar dingen in je achterhoofd houden: Om te beginnen, als 'progressief, linkse' tegenstander van het Amerikaanse beleid, bezie je al snel alles wat nog maar lichtjes ruikt naar 'patriottisme' of 'nationale trots', als 'Amerikaans pretentius fascisme'. Omgekeerd zijn we er (denk ik toch) allemaal wel van op de hoogte dat na 'naainielevven' alles wat je in Amerika publiceert, dat nog maar lichtjes op kritiek lijkt, meteen als 'landverraad' wordt gezien. Uitspraken zoals "Ik begrijp eindelijk waarom sommige joden Berlijn niet meteen na de kristalnacht verlieten"; kunnen natuurlijk nogal vreemd overkomen. Maar mensen hebben toch het recht om van hun land te houden niet dan? Laat u dus niet misleiden door het veelvuldig verschijnen van rood, blauw, en andere nationale symbolen. Kunst is altijd een spiegel van zijn tijd. Als spiegel van zijn tijd vind ik Art Spiegelman's In The Shadow Of No Towers alleszins geslaagd. Blablabla

Tot zo ver mijn poging tot striprubriek waarin ik Art Spiegelman wou ophemelen. Daar heb ik nu niet echt veel zin meer in, om verschillende redenen. Zo is het bijvoorbeeld, als we heel eerlijk zijn, wel mooi om een Pulitzerprijs te winnen, maar als je wil winnen helpt het nogal om moedige mensen in concentratiekampen in je verhaal te hebben, nee dan? En eigenlijk heb ik de laatste tijd zo'n voorgevoel gekregen dat Art Spiegelman best wel eens een lelijke, zielige asshole zou kunnen zijn. Maar ja, voor een 9-11 editie leek dit me wel een leuk idee. Maar wat is er nu eigenlijk veranderd na die aanslag? Weet ik veel. Als je op die vraag een antwoord wil geven, moet je trouwens een antwoord geven op de vraag: wat is er in mijn leven allemaal veranderd? Even kijken, op 9 september was ik net afgestudeerd, had ik voor de eerste keer in mijn leven vakantie in september, woohoo! Ik zat die dag dus in Brays – Dunes (Frankrijk). Samen met mijn vriend/collega moeialschrijver liep ik als betoverd rond in de duinen. We hadden namelijk besloten om die dag, eerste keer ooit, psychedelische paddestoelen door onze strot te rammen. My god, het was gewoon ongelooflijk, geweldig, etc... . We hadden er dus geen benul van wat er in de wereld allemaal gebeurde. Ik zou mijn eerste

jaar beginnen aan het RITS, richting beeldgeluid-montage. Ik maakte kennis met het studentenleven. Mijn favoriete bezigheden dat jaar werden: blowen en wandelen, blowen en 'The Lord Of The Rings' uitlezen (om de verfilming toch maar te snel af te zijn ofzoets), blowen en filosoferen, blowen en feesten, enz... . Ik besluit dat jaar om toch maar filosofie te gaan studeren, maar doe mijn eindexamens nog mee. Het leven is goed, alles is fantastisch. Eindelijk het zalige studentenleven. Ja een tijd ging het echt goed. Ik begon wel meer weed en drank te gebruiken maar ach, dat maakt het allemaal nog leuker! Plotseling gebeurt er het een en ander rondom mij, mensen die dicht bij me staan sterven, gaan uit elkaar... . Nu ben ik misschien wel iemand die wat te gevoelig is voor deze wereld. Een watje, zegmaar. Als kind al lag ik wakker van de ellende die andere mensen overkwam. Yes, I was pretty pathetic. Mijn eerste joint rookte ik op dertien jaar, daarna heb ik veel gerookt. Maar nu pas begon ik te begrijpen wat het betekend om 'weg te vluchten' in drank of andere drugs. Met andere woorden: waar ik vroeger als kind verliefd was op deze overweldigende wereld, waar ik toen altijd meer leerde en alles meer en meer solide werd... . Daar leef ik nu de laatste tijd in een onvatbare wereld waarin alles dat mij dierbaar is beetje bij beetje lijkt te verdwijnen. Maar maak u geen zorgen, lieve lezeres (m maar vooral v), want ik kom er alweer bovenop! Meer zelfs, zoals ik een korte tijd geleden nog zei: ik voel effectief mijn levenskwaliteit stijgen! De flair en Freya mogen tevreden zijn! Kijk: op een gegeven moment moet je namelijk beseffen dat niemand iets gaat veranderen aan die toestand. Je moet gewoon jezelf een harde mep verkopen en rechtstaan verdomme! Dan kan je weer leven, sterker dan ooit tevoren! Maar anders, tja... .

En zo zit het dan, beste mensen. Na de aanslag is iedereen zielig in een hoekje gaan zitten bleiten. Vol zelfmedelijden en zelfgenoegzaamheid. Zichzelf angstvallig inkapselend in

Colofon

De Moical
Maandelijks studententijdschrift van de VUB in samenwerking met het Brussels Studentengenootschap, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur. Ons redactielokaal is gelegen Triomflaan 62.

Elke Woensdag om 20 u is er redactievergadering. Iedereen is welkom!

Pleinlaan 2, 1050 Brussel
tel: 02/629.23.38
fax: 02/629.23.37

Verantwoordelijke Uitgever
Bram Langmans

Coördinator
Bilal Benyaich

Vice-coördinator
Gabriël Zamora Moreno

Secretaris
Bram Langmans

Penningmeester
Ruben Brabers

Lay-out
Bram, Rob, Gabriël

Redactieleden
Ruben Brabers, Ben Van Overmeire, Thomas Martin, Bram Langmans, Rob Werkers, Michaël Pleumeekers, Laetitia Van Der Vennet, Gabriël Zamora Moreno, Frank Vanaerschoot, Mathias Vanheerental, Michael Van De Velde

Illustraties
Michaël, Gabriël, Bram

Achterflap
Ruben Brabers

Redactiemedewerkers
Maarten Dierckx, Vera Ter Beest, Peter Bill Kisitu, Pieter Visser, Joris D., Martin Van Ganshoren

Abonnementen
Stortenop rek.nr.001-1386975-48 met melding abo

Gewoon abo: 8,25 euro
Steunabo: 24,79 euro

oplage: 1500 ex.

De redactie is *niet* verantwoordelijk voor publicaties van het BSG, V.O., Dienst Cultuur, lezersbrieven, opiniebijdragen en standpunten.

het kleine wereldje dat rondom hen gesponnen was. Niet bewegen, niet kijken en vooral niet leven want je zou alles kunnen verliezen! Behouden wat je hebt en de rest is onbelangrijk! Maar zo eenvoudig is het niet. Het kost verdomde veel moeite om terug recht te staan, zeker als er niets overblijft om voor op te staan! Als ik mezelf niet had blijven wijsmaken dat ik wou leven, als ik niet genoeg en goede vrienden had die me konden laten zien dat ik wou leven. Wel dan, wat dan? Ik weet het niet, maar op een gegeven moment was ik er rotsvast van overtuigd dat ik zou blijven liggen, aan niks denken, veel drugs doen, ... totdat ik het lef zou hebben om mezelf in één keer van kant te maken in plaats van er zo lang over te doen. Nee, het is echt niet makkelijk om telkens opnieuw weer op te staan, elke keer als ze je hebben neergeslagen. Maar het kan, en het doet je beseffen dat je sterker bent dan je denkt, dat je eigenlijk, als je het écht hard genoeg wilt, eigenlijk gewoon alles kan. Dus zoek om je heen, ergens vind je altijd wel iets om de energie te vinden om op te staan. Maar blijf daar niet zo zielig liggen mokken in dat kleine hoekje!

Rob Werkers, 17 oktober '05, trein mechelen-brussel staat stil in vilvoorde, 20:48

Zoek de Zeven Verschillen!

De Lezersrubriek

De Keerzijde van de Medaille

Beste lezers

In de juni editie van "De Moeial" kreeg het "Koerdisch probleem" bijzonder veel aandacht, maar helaas werd de Koerdische kwestie slechts langs één kant belicht, terwijl er over de keerzijde van de medaille in alle talen werd gezweven.

Opvallend was vooral de discrepanties tussen wat verkondigd werd door de geïnterviewden, met name Igriz Can, en de werkelijke situatie. Ik verwijs naar de uitspraak "wij zijn sympathisanten van de PKK (Partiya Karkeren Kurdistan, de Arbeiderspartij van Koerdistan), zoals bijna alle koerden trouwens ...". Een dergelijke uitspraak doen, is een verwijzing naar de onwetendheid over de geschiedenis van zijn volk, want de vork zit toch anders aan de steel.

Het bewijs hiervan is dat de Democratische Partij van Koerdistan (Partiya Demokrata Koerdistane, KDP) en de Patriottische Unie van Koerdistan (Yekiti Nistimani Koerdistan, PUK), twee destijds vooraanstaande Koerdische groeperingen, samen zij aan zij met het Turkse leger tegen de PKK hebben gestreden. Voorbeelden hiervan zijn schering en inslag: in oktober 1992 leverden de Koerdische milities samen met Turkije strijd tegen de PKK; in maart en mei 1995 gaf de KDP de nodige steun aan Turkije voor een heus klopjacht op de PKK; verdere voorbeelden hiervan zijn terug te vinden in de jaren 1997, 1998, 1999 en 2001.

Bewijzen van het feit dat niet zozeer Turkije de grote boze wolf is in de Koerdische kwestie, zoals ze trachten te laten blijken, vinden we terug in de woorden van Nicholas Burns, de woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken: 'Als er iemand verantwoordelijk is, dan zijn het de Koerdische groepen onderling die de gevechten startten. Gedurende vijf jaar gaven we de Koerden alle kansen. We gaven hen politieke bescherming, we gaven hen economische en humanitaire ondersteuning. We gaven hen een veiligheidszone in het noorden (Noord Irak) waar ze hun eigen zaken konden runnen op een heel autonome manier. En de Koerden misten deze grote historische kans voor het Koerdische volk.'

De regionale machtsstrijd zorgde voor heviger gevechten tussen de Koerdische partijen en bevestigde het beeld van de Koerden als opportunistische, tribale bergstrijders die nooit te beroerd zijn om met de vijand van hun vijand samen te werken. Het gevolg van deze aanhoudende militaire conflict deed de internationale steun voor de Koerden afnemen.

Met de start van de toetredingsonderhandelingen van Turkije tot de EU zagen de Koerden, met diens verstande dat het merendeel van hen sympathisanten van de PKK zijn, een nieuwe kans om hun verloren zaak terug in de media van de West-Europese landen te gooien.

De media, die sowieso aast op al wat sensatie en commotie kan veroorzaken, speelde het spelletje al te graag mee en zag zijn kans mooi om die ene verloren zaak tot zijn hoofdschotel om te vormen. Documentaires, interviews, krantenartikels en som maar op hadden het in een mum van tijd over de "Koerdische kwestie" terwijl er geen van hen zich afvroeg hoe de keerzijde van de medaille er uitzag. Heden ten dage is het woord 'terrorisme' in ieders mond. Het Van Dale Hedendaags Nederlands heeft het over: 'het ontwrichten van een samenleving door daden van terreur, met een politiek oogmerk ...' en zelf vul ik verder aan '... en dit terwijl er politieke mogelijkheden zijn om het gewenste doel te bereiken'.

De Koerden hadden alle kansen om hun problemen via politieke wegen op tafel te brengen, maar op 15 augustus 1984 verkozen zij resoluut de weg van het terrorisme. Logischerwijze beantwoorde Turkije het geweld met geweld en sindsdien spreken officiële cijfers van 37.000 slachtoffers alleen al aan Turkse zijde.

Het opvallende aan dit alles is nu dat de Koerden in het Westen de aandacht van de EU trachten te trekken en zoveel mogelijk rechten trachten los te peuten, en dit juist van een supranationale instelling van wiens hoofddoelen het is het terrorisme zoveel mogelijk tegen te houden, en in het Oosten hun terroristische aanslagen verder zetten.

Als slot wil ik vermelden dat het aangehaalde onderwerp niet vervat kan worden in één enkel artikel omdat zijn sporen eeuwenlang teruggaan en tevens is het niet juist om alle Koerden over de zelfde kam te scheren. Er zijn nog altijd Koerden die zich radicaal afwenden van het terrorisme en zich inzetten voor broederschap tussen de Turken en de Koerden ... want dat is dan ook de enige oplossing om uit dit vicieuze spiraal cirkel van geweld te kunnen ontsnappen.

Mohamed Ozdemir

Wij Bestaan!

Bese lezer

Beste lezeres,

Ik heb deze brief geschreven, en neen dit is geen pamflet, om jullie erop te wijzen dat wij bestaan. Wie zijn wij dan wel? Vraagt een aandachtige lezer zich af. Wel... wij zijn in de eerste plaats mensen, mensen zoals jij en ik. En in de tweede plaats zijn wij een vereniging die door het leven gaat onder de naam Mix.

We hebben voor deze naam gekozen omdat hij ons op het lijf is geschreven. Wij zijn immers een interculturele groep studenten uit alle hoeken van de wereld die zich op een of andere manier thuisvoelen op of aan de VUB. En weet u waarom wij ons thuisvoelen op de VUB?; wel de mensen hier, staan open voor inter, multi of trans-culturaliteit. Door anderen worden wij vaak gestigmatiseerd en spottend of zelfs angstig nagewezen; zo van: "heb je die rare types met vreemde huidskleur gezien?". In het verleden hebben wij deze vooroordelen dan ook nooit willen ontcrachten maar nu groeit er een gevoel onder de leden van mix, dat wij klaar zijn voor een dialoog. Op de vub wordt er een attitude gecultiveerd van menswaardig relativisme, hiermee wil ik zeggen dat studenten hier na een tijdje het gevoel krijgen dat ze iets missen als ze niet omkijken naar die andere rare schepselen op deze aardkloot. Wij weten nu dat jullie klaar zijn voor dialoog en deze brief dient vooral om aan jullie te zeggen dat wij er ook klaar voor zijn. Meer zelfs, wij willen nog veel verder gaan. Wij denken dat het leuker én ook nuttiger is om samen dingen te doen. In onze hedendaagse multiculturele samenleving komt het er op aan te aanvaarden dat wij allen deze zelfde wereld als woonplaats delen. Het gaat er dan niet enkel om in dialoog te treden met elkaar en elkaars 'authentieke' culturele identiteit te leren kennen door samen rond een tafel te zitten. Wij willen bewijzen dat een culturele identiteit nu gemaakt wordt door het effectief samenleven van verschillende culturele achtergronden. Zowel voor 'oerbelgen' als voor 'nieuwe belgen' uit alle hoeken van de werelddbol is het interessant en leerrijk om samen dingen te doen, achtergrond en informatie uit te wisselen en elkaars denkkaders te leren kennen. Op die manier kan een nieuwe culturele achtergrond ontstaan voor ons allemaal voor een nieuw tijdperk waarin het onderscheid tussen 'rassen' en 'natie's' niet langer relevant is en wij elkaar gewoon aanspreken met 'mens'. Dus als jullie op een blauwe maandag niet weten wat te doen, kom ons dan eens goeiendag zeggen. Ik durf nu al beweren dat je je niet zal vervelen. Sommigen onder ons zijn erasmusstudenten met prachtige verhalen van hoe de koten eruitzien aan de andere kant van de wereld, anderen zijn simpelweg Belgen die gebeten zijn door een of andere buitenlandse cultuur. Maar er is meer! Dit jaar willen wij ook culturele activiteiten op poten zetten, van culinaire brasprijten tot rustige dansavonden met ontspannende wereldmuziek. Het belooft een interessant jaar te worden! En voor diegenen die nog steeds lijden onder een of andere vorm van drempelvrees: let maar op, voor je het weet zit je samen met ons een bruisende plat water of een frisse pint te drinken in de confi of het KK!

De M!X

How the Knowledge Society will Defeat Discrimination at Work

Success in today's world involves psychological pressures and emotional traumas of the rat race. There can be winners only if there are losers. This was not true of earlier societies. If the father was a labourer, the daughters married labourers and they gave birth to labourers. The son of a landless labourer who became a landless labourer himself was not a failure. In today's world, he is not only a personal failure but a failure of society as a whole.

Many students suffer sleep deprivation because they spend their evenings cramming. Otherwise they won't get into a good university and thus onto a good job. This demonstrates how much the fear of failure has already permeated society. Given this competitive struggle, a high number of successful workers of both sexes will have achieved all they ever will by the age of 45. If their work is all they have, they are in trouble. It means that they need to create a non-competitive life and community of their own and some serious outside interest whether it is working as a volunteer in the community, church, local school or village initiatives. This outside interest will give them an opportunity for personal contribution and achievement. That is why I have created a community of readers who are always looking forward to my next article and wherever I will go I will continue writing for these journals. In human history there was always men's work

and women's work. In the 1890s Maria Montessori, an Italian, became one of the earliest women doctors in Europe. But she reportedly said, "I am not a woman doctor, I am a doctor who happens to be a woman." The same logic applies to all knowledge work. Knowledge workers, whatever their sex, are professionals, applying the same knowledge, doing the same work, governed by the same rules and judged by the same results. In 1794, when the école normale de Paris was opened, teaching became an organised profession for the first time, and it was primarily seen as a man's job but almost 50 years later it had become unisex. During the Crimean war of 1853-1856, Florence Nightingale introduced nursing as the first knowledge job that was strictly seen as women's work but by 2000, 40% of America's students at nursing schools were boys. These changes were not due to feminist pressure, but

due to the fact that knowledge can be acquired equally well by both sexes. Likewise, in most of the developed world, there has always been work for immigrants and work for the locals. The first Africans to

come to the Americas and Europe came as slaves to work on plantations and for Belgium, came the North Africans to build the underground stations. Today, there are five times more Africans in the west than were brought during the trade in slaves, the only difference is that they now have access to education and since knowledge does not discriminate, they are more determined than ever before to climb the economic and social strata that have eluded them for generations. But in trying to climb the social strata there are some times people who want to knock you down In one of the offices, where I worked during the summer, I discovered that the administrator preferred to write the time like "9.45", every time

I wrote "9:45", he asked me to change it. For the first time, I had come face to face with the story of "small endians" versus "big endians". Try and remember *Gulliver's travels*, (1735) in which the kingdoms of Lilliput and Blefuscu go to war over an argument based on whether an egg should be cracked from the small or big end. A few weeks later the database was severely corrupted and I asked if he had a backup to which he answered yes. Then I asked, do you often run your backup, and he said yes. Why he insisted for three days that I fix the corrupted database when we could have easily run the backup and save valuable time, was to me, an act of stubbornness and in him I saw one of the characters that Tom Peters and Robert Waterman discuss in their book, *In Search of Excellence*, this character is the little man, with a little job but with a big head. I had the feeling that this man was bullying me, because even a dog can tell the difference between being stumbled over and being kicked.

Complements to Peter F. Drucker of Claremont University California, whose ideas on the Knowledge Society inspired me to write this story. At 95, Drucker is the only living student of John Maynard Keynes.

Peter Bill Kisitu

